



## **ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ЛЮБИМЕЦ**

6550 Любимец , площад ”3-ти март” № 1, ет.3, тел.:03751/89-36

### **РЕШЕНИЕ № 155 от 27.02.2025 година на Общински съвет – Любимец**

**Относно:** Одобряване на Доклад за резултатите от междинната оценка на изпълнението на План за интегрирано развитие на община Любимец 2021 – 2027г.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 12 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация във връзка с чл. 26, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, и чл. 33, ал. 1 от Закона за регионалното развитие, и във връзка с Докладна записка от инж. Анастас Анастасов – Кмет на Община Любимец с Вх. № 149/17.02.2025г., Общински съвет - Любимец,

### **Р Е Ш И :**

1. Одобрява Доклада за резултатите от междинната оценка на изпълнението на План за интегрирано развитие на община Любимец (2021-2027);
2. Възлага на Кмета на община Любимец осъществяването на всички дейности, необходими за правилното и законосъобразно изпълнение на решението.

Настоящото решение е прието с явно гласуване на Редовно заседание на Общински съвет - Любимец, проведено на 27.02.2025г., Протокол № 19/27.02.2025г., т.3 от дневния ред и е подпечатано с официалния печат на ОбС - Любимец. Участвали в гласуването 12 общински съветници, от които „ЗА ”-12, „Против ”- 0 и „Въздържал се”- 0.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ на ОбС – Любимец .....  
ТАНЯ СТАНКОВА**

**МЕЖДИННА ОЦЕНКА НА ПЛАНА ЗА  
ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА  
ЛЮБИМЕЦ 2021 – 2027**

**ДОКЛАД**



Февруари 2025 г.

## СЪДЪРЖАНИЕ

Съкращения .....	4
Въведение.....	4
Методология за извършване на оценката .....	6
Състояние на социално-икономическата среда в която се реализира ПИРО Любимец .....	9
Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО .....	15
ПРИОРИТЕТ 1: НОВИ ИНВЕСТИЦИИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ .....	16
ПРИОРИТЕТ 2: ПОДОБРЕНА ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	25
ПРИОРИТЕТ 3: ДОСТЪПНА СОЦИАЛНА СРЕДА.....	34
ПРИОРИТЕТ 4: ПОДКРЕПЯЩА РАЗВИТИЕТО ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА.....	41
Оценка на степента на постигане на съответните цели по Приоритетите на ПИРО .....	46
Оценка на степента на постигане на специфичните цели по отделни приоритети .....	48
Оценка на степента на изпълнение на индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО.....	52
Степен на изпълнение на стратегическите цели на ПИРО Любимец 2021 – 2027 г. в първата част на плановия период (2021-2023).....	62
Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси.....	64
Изводи и препоръки за изпълнението на ПИРО за периода 2021-2023 .....	65

### Използвани съкращения:

<b>АПИ</b>	<b>Агенция пътна инфраструктура</b>
<b>ВЕИ</b>	Възобновяеми енергийни източници
<b>ВОМР</b>	Водено от общностите местно развитие
<b>ЗРР</b>	Закон за регионалното развитие
<b>ИСУН 2020</b>	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в Република България 2020
<b>ИКТ</b>	Информационни и комуникационни технологии
<b>МСП</b>	Малки и средни предприятия
<b>МИГ</b>	Местна инициативна група
<b>НСИ</b>	Национален статистически институт
<b>ПИРО</b>	План за интегрирано развитие на община
<b>ППЗРР</b>	Правилни за прилагане на Закона за регионалното развитие
<b>ПРСР</b>	Програма за развитие на селските райони
<b>СВОМР</b>	Стратегия за водено от общностите местно развитие
<b>ТГС</b>	Трансгранично сътрудничество
<b>УО</b>	Управляващ орган

## Въведение

Планът за интегрирано развитие на община Любимец (ПИРО) 2021- 2027 г. е основополагащ, стратегически документ и важен инструмент за управлението на Общината през периода на неговото действие. Пространственият обхват на ПИРО включва цялата територия на Общината. Той е средносрочен документ, част от системата от стратегически документи интегриращи регионалното и пространственото развитие и служи за определяне на актуалните проблеми, нуждите и потенциалите за развитие на общината в съставните и населени места.

Основната цел на Плана за интегрирано развитие на община Любимец е да предложи обща рамка и последователност от конкретни действия за устойчиво и интегрирано развитие на местно ниво, обединени в конкретна програма за действие. Общинският план за интегрирано развитие на Любимец е оперативен документ, обединяващ целите и начините за тяхното постигане, при задължително съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен район от ниво 2 и действащия Общ устройствен план на общината.

Съгласно указанията и ЗРР, Планът за интегрирано развитие на Община Любимец съдържа:

- анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на общината;
- целите и приоритетите за развитие на общината за периода 2021 -2027 г.
- зоните за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини;
- мерките за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия;
- партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на плана при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност;
- програмата за реализиране на плана за интегрирано развитие на общината;
- необходимите действия и индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на плана.

Изпълнението на плана за интегрирано развитие на община Любимец е отчитано чрез годишните доклади за наблюдението на изпълнението му за 2021, 2022 и 2023 г. изготвени на база на програмата за реализация към плана.

Законът за регионалното развитие изисква в средата на периода на действие на плана да бъде извършена междинна оценка за изпълнението на ПИРО. Междинната оценка включва:

- оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
- оценка на степента на постигане на съответните цели;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- изводи и препоръки за изпълнението на ПИРО

Настоящата Междинна оценка на Общинския план за развитие на община Любимец за периода 2021 – 2023 година е извършена в съответствие с изискванията на чл. 33 от Закона за регионалното развитие (ЗРР) и съществуващите подзаконовни нормативни актове. Междинната оценка обхваща периода от началото на действие на плана (2021 г.) до 31.12.2023 година.

Междинната оценка на изпълнението на ПИР на Община Любимец, 2021-2027 е извършена за да се осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от прилагането на плана за първите три години от неговото действие. Междинната оценка цели да подпомогне цялостното управление на ПИРО, оценка на нуждата от неговото актуализиране, а също и осигуряване на информация за подобряване на изпълнението на плана и в частност - подобряване на координацията и мониторинга по неговото изпълнение.

Междинната оценка осигурява надеждна и полезна за заинтересованите страни информация за степента на постигнатото спрямо планираното. Оценката има важно значение, за да се идентифицират тенденциите, да се проследи прогреса, да се корелират действията с променящите се условия за да се отговори на новите предизвикателства и да се осигури отчетност.

Докладът за резултатите от междинната оценка е изготвен въз основа на извършената от независим консултантски екип на фирма „Ейт Груп“ ООД, междинна оценка на Плана за интегрирано развитие на община Любимец, 2021-2027.

## Методология за извършване на оценката

Всеки процес на оценка на реализацията на стратегически документ, какъвто е ПИРО, изисква наличие на ясна скала за измерване и търсене на контекста спрямо получените резултати. В този смисъл методологията за извършване на оценката следва да вземе предвид и реализацията на секторните политики на национално и регионално ниво, както препокриването териториално и времево с други стратегически документи, като СВОМР, стратегии и планове по отношение на околна среда, човешки ресурси и други.

Оценката се основава на текущите доклади, изготвени по време на прилагането на ПИРО и допълнителни проучвания от външни наблюдатели.

С оглед избора на оптимален инструментариум от методи и техники, трябва да бъде извършен задълбочен анализ и да бъдат взети редица решения. Тези решения се основават както на анализа, така и на консултации със заинтересованите страни, логиката на обекта на оценка, въпросите, на които оценката трябва да даде отговори, както и на избраните критерии и възможностите за оценка на обекта.

При изготвянето на междинната оценка на ПИРО са приложени следните основни принципи:

- Адекватност – оценката изследва съответствието на постигнатите резултати с планираните нужди и очакванията на етапа планиране;
- Релевантност - анализ на целите и тяхната адекватност на социално–икономическия контекст през оценявания период;
- Ефикасност – анализирана е връзката между използваните ресурси и постигнатите резултати и ефекти с постигнатите резултати по съответните приоритети, цели и мерки.

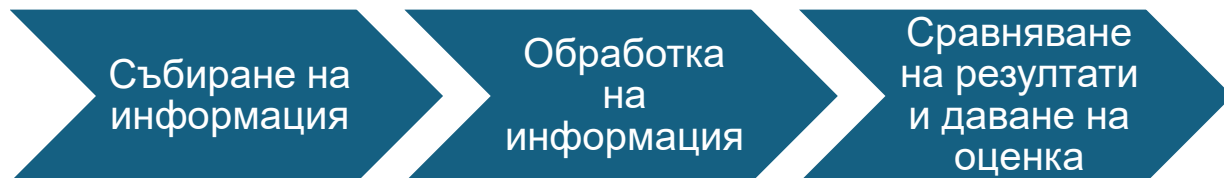
Изпълнителят е извършил оценката на база на надеждни статистически, фактологически и финансови данни от официалните източници на информация и от допълнителни вторични данни (НСИ, Общински бюджет, Информационна система за управление и наблюдение (ИСУН) на средствата от ЕС в България 2020, Инфостат и др.).

При разработването на Междинната оценка на ПИРО за периода 2021-2023 г. са прилагани както количествени, така и качествени методи за анализ и оценка, сред които:

- Документален анализ (desk research) – включваше преглед и анализ на наличната информация, относно процеса по изпълнение на ПИРО и свързаните дейности, включена в различни документи, статии, проучвания, доклади, нормативни актове и др., но фокусиран основно върху годишните доклади за изпълнение на ПИРО за 2021, 2022 и 2023 г. изготвени от общинска администрация Любимец, приети от Общински съвет – Любимец, които бяха предоставени на екипа за целите на извършваната оценка;
- Експертен метод – основаващ се на експертното мнение и заключения на екипа, който извърши оценката на плановия документ;
- Сравнителен метод – той включва анализ и съпоставка между планираните цели и приоритети, от една страна, и постигнатите резултати за оценявания период на изпълнение, от друга. На сравнение са подложени също така планираните и реално инвестирани ресурси (финансови, технически, човешки и др.), с цел установяване степента на ефективност и ефикасност на постигнатото;
- Оценка на ефикасността – извършена е оценка на ефективното и ефикасното използване и разходване на ресурсите за развитие на общината. Анализ на средата – този метод предвижда преглед и анализ на основни индикатори за социалноикономическо състояние, политически контекст и други;
- Количествени методи – преглед и анализ на статистически данни и информация, които позволяват количествено измерване и оценка върху местното развитие;

В този смисъл използваните методи бяха приложени в няколко последователни фази:





Оценката на изпълнението се извършва чрез сравняване на постигнатите резултати с данните за изходното състояние и базисния сценарий. Освен обективните технически и икономически резултати е необходимо да бъдат отчетени и неподлежащите на количествена оценка резултати, както и косвените резултати. В резултат на оценката могат да бъдат предложени промени в някои от целите и параметрите на ПИРО, както и промени в инструментите за тяхното изпълнение. След възлагане на дейността се пристъпи към събиране на първичната информация, необходима за извършване на междинната оценка. След събиране на информацията се пристъпи към нейния анализ. В тази фаза се извърши :

1. Работа с документи - подбор, съпоставяне, анализ, оценка и синтез:

Документална оценка на изпълнението на ПИРО и преглед на всички съпътстващи

документи на Община Любимец, които допринасят за изпълнението на ПИРО;

2. Анализ на средата, преглед и оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО, оценка на изпълнението на целите и оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси. Критерии за междинна оценка за изпълнението на ПИРО.

Методическият инструментариум на междинната оценка включва използването на определени критерии за оценка, които характеризират потенциала за реализация и качеството на резултатите при изпълнението на плана за интегрирано развитие.

## Състояние на социално-икономическата среда в която се реализира ПИРО Любимец

Общ профил на развитие на Област Хасково по данни на НСИ

Теми	Показатели	Година			
		2019- базова година	2021	2022	2023
Демографска статистика	Население към 31.12. - общо (брой)	225 317	220 269	207 439	207 114
	Коефициент на естествен прираст (на 1 000 души от населението) - ‰	-8.7	-15.5	-12.5	-9
Пазар на труда	Среден списъчен брой на наети лица по трудово и служебно правоотношение (брой)	52 870	49 758	48 951	48 884
	Средна годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение (лв.)	10 566	12 906	14 308	16 344
	Коефициент на заетост - 15 - 64 навършени години (%)	70.9	66.5	68.6	67.3
	Коефициент на безработица (%)	-0.4	-1.6	-0.9	(0.6)
	Регистрирани в бюрата по труда безработни лица към 31.12. (брой)	6 392	5 583	5 547	5 496
	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години с висше образование (%)	20.2	18.6	18.6	18.6
	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години със средно образование (%)	55.8	61.6	61.3	60.4

	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години с основно и по-ниско образование (%)	24	19.8	20.1	21
Здравеопазване	Болнични заведения към 31.12. (брой)	11	11	11	11
	Легла в болничните заведения към 31.12. (брой)	1 101	1 093	1 093	1 056
	Лекари в лечебните и здравните заведения към 31.12. на 10 000 души от населението (брой)	29.4	29.4	31.1	30.9
Образование	Училища (начален, прогимназиален и гимназиален етап) - брой	77	77	77	77
	Записани учащи във всички видове училища (начален, прогимназиален и гимназиален етап) - брой	23 056	22 941	22 668	22 567
Инвестиции	Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовите предприятия към 31.12. (хил. евро)	183 054.0	136 242.2	142 035.2	156 660.8
	Разходи за придобиване на ДМА (хил. лв.)	253 566	310 456	364 976	557 602
Нефинансови предприятия	Оборот (хил. лв.)	4 282 474	4 867 878	6 175 890	6 015 660
	Произведена продукция (хил. лв.)	2 888 235	3 206 399	4 231 198	4 034 748
	Относителен дял на предприятията с до 9 заети лица в общия брой предприятия (%)	93.7	93.8	94.9	95
Транспорт	Дължина на автомагистралите (км)	91	91	91	92
	Дължина на първокласните пътища (км)	155	155	155	155
	Дължина на второкласните пътища (км)	151	151	151	151

	Дължина на третокласните пътища (км)	747	747	747	746
	Дължина на железопътните линии (км)	206	206	206	206
НИРД	Разходи за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - хил. лв.	1 813	..	..	1 606
	Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - брой	60	27	66	35
Информационно общество	Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	68.1	81.1	91.8	83
	Относителен дял на лицата на възраст между 16 и 74 години, използващи регулярно интернет (всеки ден или поне веднъж седмично) - %	58.4	69.1	71.8	69.4
Жилищен фонд	Жилищни сгради (брой)	72 549	72 671	75 626	75 739
	Жилища (брой)	123 471	123 815	128 831	129 196
Туризм	Места за настаняване (брой)	36	36	69	69
	Реализирани нощувки (брой)	158 501	111 189	188 094	215 209

Данни за развитие на община Любимец

## Население

По брой на населението към 31.12.2019 г. общината наброява 9085 души (НСИ). В административно отношение община Любимец се състои от 10 населени места – 1 град (административния център – град Любимец) и 9 села - Белица, Васково, Вълче поле, Георги Добрево, Дъбовец, Йерусалимово, Лозен, Малко Градище, Оряхово и едно ваканционно селище, което няма статус на населено място (град или село) - Арда.

Мнозинството (6859 души) от жителите на общината живеят в градския център – град Любимец, а останалите 2226 души в 9-те села. Съгласно заповед № РД-02-14-2021/14

август 2012 г. (обн. ДВ, бр. 66, 28.08.2012 г.) на МРРБ за категоризацията на населените места, Любимец е определен за 4-та категория община.

По данни на ГРАО към 31.12.2021г има увеличение в броя на населението на Общината за последните 2 години, като по Постоянен адрес те са 9718, а по Настоящ съответно – 9554 души. През 2021г в общината са родени 86 деца.

По данни на ГРАО към 31.12.2022г населението по Постоянен адрес е 9633, а по Настоящ съответно – 9427 души.

По данни на ГРАО към 31.12.2023г има намаление в броя на населението на Общината за последните 2 години, като по Постоянен адрес те са 9579 , а по Настоящ съответно – 9348 души. Това може да се обясни основно с отрицателния прираст на населението.

Спрямо достигнатата степен на урбанизираност и териториалния характер на урбанизационния процес, тя се отнася към средно урбанизираните в страната, заедно с още 95 общини на територията на страната. Централните й равнинни части са заети от високо ефективни и плодородни земеделски земи, южните - от ридовете Драгойна и Мечковец, покрити с гори и слабо урбанизирани.

## Заетост и безработица

През 2023 г. безработицата запазва своя характер в района обслужван от ДБТ-Свиленград /общините Свиленград, Любимец и Ивайловград/ с равнище над средното за страната - 7.38% при икономически активно население е 15 238. През 2023 г. в ДБТ–Свиленград / в трите общини/ са обявени общо 834 СРМ, от които 830 на първичния пазар на труда и 4 по мерки за заетост. От заявените работни места 403 са новоразкрити. Постъпилите на работа лица чрез посредничеството на ДБТ през 2023 г. са 747, от тях до 24 години са 99, от 25 до 29- годишна възраст са 87, лица над 50 години - 214, лица с намалена трудоспособност- 26 и продължително безработни 78. Устроени на работа на първичен пазар през годината са 952 лица, по програми за заетост - 34, по ОПРЧР - 38, по мерки за заетост - 4.

Разкритите работни места от частния сектор са 662 и представляват 79,38% от всички обявени работни места. В ДБТ- Свиленград към 31.12.2023 г. има 18 трайно незаети работни места (СРМ).

В екологичен аспект през 2023г няма съществени промени в средата, като може да се посочи, че борбата с климатичните промени чрез различни мерки за адаптация и митигиране на последствията от тях стават все по-важни.

Анализа на демографските ресурси по отношение на тяхната трудоспособност по възраст, показва, че е налице намаление, намаление по отношение на групата лица в трудоспособна възраст. Тази тенденция е негативна, но тя следва в голяма степен тенденциите на национално ниво.. При планирането на местното развитие и нуждите от трудови ресурси за местната икономика, следва да се отчита тенденцията на влошаване на структурата на населението по признака трудоспособност.

При анализът на пазарът на труда следва да се вземе предвид и структурата на системата на образование в Общината.

В общината има една детска ясла и Целодневни детски градини (ЦДГ) - ДГ "РАЙ", като и двете се намират в Общинския център.

Системата на училищно образование, която е особено важна за задържане на населението на територията и за качеството на работната сила се състои от следните 4 училища – в гр. Любимец - НУ „Хр. Ботев“, НУ „Захари Стоянов“ и СОУ „Ж. Терпешев“ (V до XII клас) и съответно в с. Малко градище - ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Тези училища имат и своето важно значение за Образователната интеграция на децата от ромски произход. Образователната интеграция е важна предпоставка за последващо приобщаване на пазара на труда, за повишаване на здравния статус и за подобряване на жилищните условия на тази етническа група.

## Икономическо развитие

Икономическото развитие на Община Любимец в периода 2021-2023г не се различава съществено от тренда в предишните години, като то следва да бъде видяно в контекстът на територията- Област Хасково и нейното развитие.

От гледна точка на икономическия си потенциал общините от област Хасково попадат в две групи. В първата са Хасково и Димитровград, в които се намират най-големите промишлени предприятия в областта, а във втората са останалите девет общини, включително и община Любимец. Със своя икономически профил и състояние Любимец продължава да заема скромно място в социалноикономическия комплекс на областта. Въпреки ограничените ресурси и донякъде икономически потенциал, с които разполага,

икономическият сектор на общината до голяма степен съответства на възможностите на общината и на влиянието, което външните и вътрешни фактори ѝ оказват.

Като цяло, по данни на НСИ, и в този период се запазва тенденцията делът на микропредприятията в Областта да бъде стабилен и голям – 95%. ПЧИ нарастват постоянно на ниво Област, но подобна разбивка не е налична на ниво Община.

При отчитане на икономическите условия за реализация на ПИРО следва да се каже, че външни фактори, като пандемията от COVID-19 и в войната в Украйна също имат трайно негативно въздействие върху тях, но точните им измерения на общинско ниво е трудно да бъдат прецизирани.

## Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО

Изпълнението на плана за интегрирано развитие на община Любимец за периода 2021 – 2027 г. се отчита чрез годишни доклади за наблюдението на изпълнението на ПИРО. За целите на наблюдението и оценката е изградена система, която включва формите и начините за събиране на информация, индикаторите за наблюдение, органа за наблюдение и организацията на работата по наблюдението и оценката, както и системата на докладване и осигуряване на информация и публичност. Описанието на тази система и на действията, които осигуряват нейното ефективно функциониране, е част от плана.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на община се изготвя съгласно изискванията на чл. 78, ал. 8 от Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие и съдържа информация за постигнатия напредък по изпълнението на плана за съответната година, както и друга информация, определена в подзаконовия нормативен акт. Община Любимец, ежегодно е изготвя годишни доклади за наблюдение на изпълнението на ПИРО за плановия период. Докладите отговарят на изискванията на ППЗРР, относно обхват и съдържание. Тези доклади са в основата на извършената оценка на първоначалните резултати от изпълнението на плана. В допълнение към информацията от годишните доклади е набрана и анализирана информация също и от ИСУН 2020.

Основният инструмент за реализация на политиката за местно развитие, дефинирана посредством ПИРО е програмата за неговата реализация. Програмата в много детайлизиран формат дава информация за набора от проекти и дейности, хоризонта за тяхната реализация, индикативния им бюджет и отговорните лица за тяхната реализация, които се включват в обхвата на отделните мерки. Реализацията на тези мерки (групирани по приоритетни области) води до постигане/непостигане на заложените цели и резултати в плановия документ. Оценката на първоначалните резултати се базира на задълбочен преглед на изпълнените проекти и дейности по отделните мерки и години, използвайки скала от едно до три, където „1“ означава ниска степен на изпълнение, „2“ – умерена/средна степен на изпълнение и „3“ – изпълнение във висока степен, като в случай, че по дадена дейност няма активност е дадена точка 0, което следва да се тълкува, че се очаква във втората част на периода.. Присъждането на съответната степен отчита, както изпълнението на съответната дейност/проект през годината, така и нейната



тежест/значимост за реализацията на мярката и постигането на съответната специфична цел на плана. Използвайки оценката на изпълнението на дейностите е формирана оценка за изпълнението на всяка отделна мярка от ПИРО. Скалата за оценка е отново тристепенна – ниска степен на изпълнение, умерена степен на изпълнение и висока степен на изпълнение. В случаите когато по отделна мярка не са изпълнявани дейности или няма налична информация в съответната графа на таблицата е посочено „няма изпълнение“. Степента на изпълнение на мерките и оценката на постигнатите първоначални резултати се базира на планираните дейности през целия програмен период (2021-2027 г.). Посоченият период за изпълнение на почти всички дейности в програмата за реализация е целият програмен период. Отделни дейности имат за начало дори 2023 година. В този смисъл „ниска степен на изпълнение“ не означава, че има изоставане в процеса на изпълнение на дейността/мярката или риск от неизпълнение, защото тази оценка се базира на резултатите в края на 2023 година или това са само първите три години от седемгодишния период на реализация на ПИРО. „Умерената“ степен е индикатор, че дейностите се изпълняват с интензитет, който ще позволи безпроблемната им реализация в рамките на периода, а за мерките оценени с „висока степен“ може да се приеме, че са изпълнени или ще бъдат изпълнени преди края на програмния период. От гледна точка на оценка на риска от неизпълнение, според екипа, проблемни могат да се окажат мерките при които „няма“ изпълнение. Тези мерки не са малко и е препоръчително да се анализират причините за отлагането на тяхното изпълнение. Несъмнено една от тези причини е, че е необходимо технологично време за подготовка на проектни предложения. Освен това, процесът на селекция от УО на програмите е сравнително дълъг, процесът на договаряне също и очакваното изпълнение на тези проекти и дейности вероятно ще бъде във втората половина на програмния период.

## ПРИОРИТЕТ 1: НОВИ ИНВЕСТИЦИИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ

Приоритетът е насочен към директно въздействие върху местната икономика и условията за бизнес, повишаване привлекателността на територията, доходите и качеството на живот на жителите чрез ефективно използване на местните ресурси и потенциал, въвеждане на нови технологии и процеси в предприятията и осигуряване устойчив растеж на местната икономика. Ключово за територията е модернизирването на преработващата промишленост и сектор услуги, привличането на инвестиции, създаване на инфраструктурни и пазарни условия за развитие екологосъобразно земеделие и животновъдство. Ще се насърчава технологичната модернизация на съществуващи

производства, както и създаването на нови такива на територията. Ключово за бъдещото икономическо развитие на територията е засилване ролята на предприемачество, изграждане предприемаческо мислене и компетентности, особено сред младите хора в община Любимец. За силна и конкурентоспособна, базирана на местния потенциал, икономика са необходими усилия и в посока развитие на туризма.

Приоритетът съответства на една от основните цели, свързани с развитието на страната до 2030 година, чийто фокус е технологичната трансформация на икономиката, повишаване на ресурсната ефективност, развитието на устойчиво и дигитално селско стопанство, както и наваксване на изоставането в цифровизацията. Продължаване развитието на представените на територията икономически сектори с въвеждане съвременни технологии ще осигури по-висока степен на ресурсно ефективни производства, които ще са конкурентни на световните пазари и ще осигурят по-високи доходи за населението по един устойчив начин. Ключовите дейности в този приоритет са подкрепа за нови инвестиции с повишена ресурсна ефективност, установяване на иновационния подход във всички сектори на икономиката, подобряване на инвестиционната среда и привличане на стратегически инвеститори, адаптиране на местната политика към нуждите и специфичните условия за микро, малки и средни предприятия, създаване мрежи и инфраструктури, базирани на иновации и технологии, насърчаване на мерките за енергийна ефективност в предприятията и за преход към кръгова икономика, поддържане на ефективен регионален и местен пазар на труда.

Иновативен и интелигентен икономически преход чрез иновации и приложна наука, както и чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, и кръгова икономика са две от целите на политиката за финансиране през новия програмен период. Затова община Любимец си поставя за цел създаване подходящи бизнес условия и активно взаимодействие с бизнеса на територията. Ще разчита на подкрепата и активност от страна на бизнеса за разработването и участието в съвместни проекти. 282 милиона лева по Националния план за възстановяване и устойчивост са предвидени за мерки за енергийна ефективност в малките, средните и големите предприятия в страната към настоящата версия на плана. Допустими бенефициенти са всички предприятия на територията на страната, като 40% от ресурса се предвижда за големите предприятия, 35% - за средните по мащаб, а 25% ще са насочени към микро- и малките предприятия. Целта е намаляване на въглеродните емисии и енергийната интензивност на индустрията, както и повишаване на възможностите за постигане на по-екологично производство.

Отделни са възможностите за изпълнение на проекти по линия на трансграничното сътрудничество, тъй като те са важен инструмент на регионалната политика. В новия програмен период ще има възможност малкият и среден бизнес да бъде финансиран с директни инвестиции чрез т. нар. Фонд за малки проекти. Ще се подкрепят проекти, които биха довели до икономически тласък в пограничните райони, конкурентоспособност, енергийна ефективност, както и мерки за кръгова икономика. Този Фонд може да се превърне в устойчив модел за подкрепа на малкия и среден бизнес в бъдеще и то при облекчаване на административната тежест.

По бъдещата програма за ТГС с Република Турция ще бъде насочен 20% от общия ѝ бюджет, което възлиза на около 6,56 млн. евро. към малки и средни предприятия. От друга страна земеделските производители ще продължават да получават подкрепа по линия на

плана за развитие земеделието и селските райони, а доизграждането и модернизацията на хидромелиоративната инфраструктура е сред приоритетните дейности на национално ниво, залегнали и в плана за възстановяване и устойчивост на България за новия планов период.

Създаването на по-добра видимост, достъпност, свързаност и съответно информираност относно природното и културно наследство е от ключово значение за осигуряването на бъдеще и развитие на туризма в общината, както и за повишаване привлекателността ѝ в трансграничния регион.

В основата са подобряването на институционалната среда, достъпа и свързаност до туристическа и културна инфраструктура, дигитално експониране и интерпретация; интегриране обектите, които са на територията на Любимец в регионални и трансгранични туристически маршрути, създаване нови туристически атракции и условия за разширяване базара за настаняване в определените, като найподходящи зони и по-активно популяризиране и социализиране на природните и културни дадености и специфики. Ключово условие за туризма в дългосрочен аспект е осигуряване неговото развитие, базирано на устойчиви практики, свързани с опазване природното и културно наследство, възстановяване на археологически обекти, исторически и религиозни сгради, поддържане на традиционния ландшафт. Усилията трябва да са насочени към подобряване достъпа и свързаността до и между туристическите обекти с оглед с общото виждане за развитие на устойчив туризъм.

Съвместните туристически продукти и маршрути с регионален и/или трансграничен характер, които са финансирани по линия на оперативните или трансгранични програми (ТГС Гърция; ТГС Турция) са друг основен резултат от изпълнението на този приоритет. Необходимо е да бъдат проучени пазарните тенденции, да се разработят нови туристически продукти и услуги и да се подпомогне повишаването на уменията и знанията на работната сила заета в туристическия сектор. В рамките на плана ще се търси постигане на следните резултати: 1) създаване по-добър достъп и свързаност до и между обектите на природно и културно наследство; 2) осигуряване институционална среда за развитие туризма на местно ниво; 3) засилена привлекателност за развитие на туризъм на основата на сътрудничество със съседните общини вкл. в рамките на трансграничния район; 4) по-добро качество и разпознаваемост на туристическото предлагане; 5) засилено сътрудничество и мрежи за обмен за развитие на потенциала за устойчив туризъм.

С привличането на средства се цели създаване на по-интелигентна, устойчива и диверсифицирана местна икономика в община Любимец, изградена и поддържана въз основа на местните ресурси и потенциал в комбинация с новите дигитални технологии, подходи и политики за развитие. Обхватът на мерките и дейностите за подкрепа включва: създаване инфраструктура за подкрепа на бизнеса в общината, в т.ч. осигуряване широколентов достъп, по-добра информационна инфраструктура, достъп до ново и технологично знание в определените като приоритетни за територията сектори, подкрепа за развитие на дигитално земеделие и животновъдство; технологична модернизация на предприятията – въвеждане на цифрови технологии, насърчаване на иновационното, ресурсно и кръгово производство, технологии и интернационализацията; насърчаване предприемачеството сред различните заинтересовани страни и уязвими групи; модернизиране земеделските стопанства, както и създаване инфраструктура за устойчиво развитие на селското стопанство, подкрепа за интегриране на стандарти и добри практики

за биологично земеделие; подобряване средата за развитие на туризъм и предоставяне на услуги.

Модернизацията на местните икономически единици и създаването на нови такива е важна стъпка за развитието и устойчивия икономически растеж на територията. В този смисъл, ключови са всички дейности, свързани с доизграждане и създаване инфраструктура и условия, които насърчават и привличат инвестиции за технологично обновление, предприемачество, дигитализация, иновации и интернационализация. Доброто географско положение на община Любимец е предпоставка за реализиране и трансгранично сътрудничество за бизнеса и разширяване достъпа на местния бизнес до съседните пазари, което от своя страна може да резонира в създаване мрежи на партньорство между бизнес единици, обмен на опит, ноу хау и практики, свързани с основната им дейност. Не по-малко важно е и възможността за разширяване на самия бизнес, откриването на иновации.

Посочените действия са обединени за изпълнението на следните специфични цели:

Специфична цел 1. Привличане на нови инвестиции в преработващата промишленост

Специфична цел 2. Изграждане на инфраструктурни и пазарни предпоставки за развитие на екологосъобразно и модерно земеделие

Специфична цел 3. Технологична и процесна модернизация в сектора на производството и услугите и насърчаване внедряването на иновации

Специфична цел 4. Развитие на културно-познавателен туризъм, на основата на съвместни продукти със съседни общини

Специфична цел 5. Подкрепа на младежкото предприемачество на територията на общината

## Мярка 1.1 Инфраструктура за подкрепа на бизнеса на територията на общината

Степен на изпълнение: няма изпълнение

Дейности:

1. Осигуряване на широкополентов достъп до всички населени места. -Предвидената мярка ПРСР за осигуряване на широкополентов Интернет достъп в селските райони не е отворена за кандидастване през периода. -0
2. Разработване на „Бизнес профил на община Любимец“, съдържащ подробна и актуална информация, насочена към потенциалните инвеститори - 0.
3. Създаване на център за местно бизнес развитие с фокус дигитално селско стопанство/производство – Предвидената мярка ПРСР за осигуряване на подкрепа за дигитално селско стопанство/производство не е отворена за кандидастване през периода.

4. Насърчаване създаването на нови предприятия в селското стопанство (вкл. инвестиции в сгради, оборудване и системи, др.) - 0.
5. Насърчаване достъпа до специализирано ново технологично знание в ключови за общината икономически дейности - 0.
6. Насърчаване възникването на стартиращи бизнеси в сектор „Услуги“, които да подпомагат земеделието на територията - Предвидената мярка ПРСР за осигуряване на подкрепа за стартиращи бизнеси в сектор „Услуги“ не е отворена за кандидатстване в този период.
7. Насърчаване взаимодействието между местния бизнес, фондове за рисково инвестиране и за дялово участие- 0.

## Мярка 1.2 Технологична модернизация на предприятията

Степен на изпълнение: ниска

Доколкото територията на Община Любимец е селска, то трябва да се има предвид, че предвидените мерки могат да бъдат финансирани от две програми ПРСР и ОП „Иновации и Конкурентноспособност“, като между двете съществува ясна демаркация на основата на продукти ( първични, селскостопански), а също и по отношение на размера на предприятието ( микропредприятие в селски район). В тази връзка обаче, трябва да се има предвид кои мерки и по коя програма могат да бъдат финансирани и кои стопански субекти са допустими. През този период 11 предприятия са получили финансиране за преодоляване на последствията от КОВИД-19 на обща стойност 82 010,95 лева.

1. Подкрепа за инвестиции, насочени към въвеждане на цифрови технологии, софтуер, цифрови приложения и прилагане на подходящи процеси за сигурност на данните - 0.
2. Подкрепа за производствени инвестиции в предприятията - През 2022г. в процес на изпълнение са 28 проекта финансирани от ПРСР ( като 6 от тях на обща стойност 1 039 399,53 лева и БФП от 575 822,31 лева са финансирани в рамките на подхода ВОМР) на обща стойност 2 819 498,81 лева от които БФП- 1 938 220,16 лева. 7 от тези проекти са на компании, а останалите на физически лица.

През отчетния период е приключен един проект финансирани от ПРСР (финансиран в рамките на подхода ВОМР) на стойност 262 897,59 лева, като БФП е 119 826,62 лева.

3. Подкрепа за създаване на кръгови производства и повишаване ефективността на производствените процеси - 0.
4. Подкрепа за внедряване нови технологии и процеси за повишаване на ресурсната ефективност и опазване на околната среда - 0.
5. Насърчаване на интернационализацията и привличане на чуждестранни инвестиции - 0.

## Мярка 1.3 Насърчаване на предприемачеството

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Насърчаване инвестициите за разработване на нови продукти/услуги, системи и процеси; - 0.
2. Подкрепа за инвестиции, насочени към увеличаване на производителността, подобряване на качеството на продукта - 0.
3. Подкрепа за инвестиции насочени към достъп на нови пазари и пазарни сегменти - 0.
4. Инвестиции в маркетинг и промоция, участие на регионални фермерски пазари, международни панаири, изложби и други промоционални събития –

Конкретната мярка за подпомагане на развитието на регионални фермерски пазари, международни панаири, изложби и други промоционални събития по ПРСР не е отворена за кандидатстване в 2023г.

5. Насърчаване на предприемачеството сред уязвимите групи на пазара на труда, включително и социалното предприемачество за безработни лица, хора с увреждания и лица от групи в неравностойно положение - 0.
6. Насърчаване на предприемачеството сред земеделските производители - 0.
7. Обучения за предприемачески умения, подкрепа за регистрация на бизнес дейности - 0.
8. Осигуряване на „пакети“ за мобилност на завръщащи се предприемачи - 0.
9. Развитие на ПЧП за стимулиране на социалното предприемачество- 0.

## Мярка 1.4 Изграждане инфраструктура за устойчиво развитие на селското стопанство

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Възстановяване, изграждане и ремонт на хидромелиоративната инфраструктура на територията (микроязовири и водоеми) – Мярката подкрепяща тази дейност в обхвата на ПРСР не е отворена през 2023г.
2. Изграждане на пазар на земеделските производители на територията на община Любимец - 0.
3. Създаване на дигитална платформа за търговия на земеделски продукти - 0.
4. Насърчаване включването в съществуващи „онлайн фермерски пазари“ - 0.
5. Подкрепа за сдружаване на производителите – Тази дейност е предвидена за подкрепа от ПРСР, но конкретната мярка не е отворена за кандидастване през периода.

## Мярка 1.5 Модернизация на земеделските стопанства.

**Степен на изпълнение: ниска**

През 2023г е реализиран проект по ПРСР – „Закупуване на трактор с кабина за нуждите на земеделското стопанство на Красимира Караиланска“, с който се цели модернизация на ЗС.

Реализирани са със средства на ПРСР следните проекти:

1. „Инвестиции във физически мерки, които намаляват риска от проникването, развитието и разпространението на болестите по животните в животновъдния обект на "Мони Мес" ЕООД“
  2. Проекти за модернизация на стопанствата на следните фирми бенефициенти -"РОЙС АГРО" ЕООД, "СТРАЖЕЛ" ООД, БЕТА М ООД, МДТ Био Фарм ЕООД, УНИВЕРСАЛ ООД и на 5 физически лица (ЗП)
  3. Фирма ТЕЙЛЪР ЛАБ ЕООД е реализирала проект „ Закупуване на оборудване за фотографско и рекламно студио“
- 
1. Внедряване на ИКТ и цифровизация в производствените процеси - 0.
  2. Обучение на земеделски производители за използване на цифрови технологии - 0.
  3. Насърчаване създаването на алтернативни форми на земеделие - 0.
  4. Подкрепа за изграждане уедрени животновъдни ферми - 0.
  5. Стимулиране използването на пространството на стопанските дворове за създаване на модерно екологично животновъдство – Проект на фирма МДТ Био Фарм ЕООД „Закупуване на специализирана земеделска техника за животновъден обект за месодайни крави“ е насочен към тази дейност.

## Мярка 1.6 Популяризиране на стандарти и добри практики за биологично земеделие

**Степен на изпълнение: няма изпълнение**

1. Подкрепа за сертификация на площи за биологично земеделие - 0.
2. Популяризиране на стандарти и добри практики за биологично производство – Тази дейност е в прерогативите на Националната служба за Съвети в земеделието и тя бива извършвана регулярно.

## Мярка 1.7 Въвеждане на ресурсно ефективни и екологосъобразни технологии и иновации в предприятията

Степен на изпълнение: ниска

**Предвидените в тази мярка дейности следва да бъдат извършени или със собствени средства на предприятията или да получат подкрепа по линия на две основни Оперативни програми – „Развитие на човешките ресурси“ и „Иновации и Конкурентноспособност“. И двете програми нямат през 2021г прием на проекти по тези приоритете.**

1. Осигуряване на здравословна и добре приспособена работна среда – През 2021г завърши изпълнението на проект 2014BG05M9OP001 Развитие на човешките ресурси на фирма “ДЕЛЕНА ДД” ЕООД - „Нови умения за работниците и служителите на "ДЕЛЕНА ДД" ЕООД”, като в него се поставя акцент върху обучението кадрите и подобряване на работната среда.

Също така в рамките на годината са реализирани и два проекта BG16RFOP002-2.089-5297 и BG16RFOP002-2.089-0130 за подкрепа на две дружества от общината -ЕТ КОЛЮ ВИДЕВ и ФАВОРИТ-МАШИНЕКС ООД – с оглед на преодоляване последствията от Ковид.

Фирма ВБ-КОМЕРС ООД е стартирала проект по същата мярка в 2021г.

2. Осъществяване на енергиен одит и проучване на възможностите за внедряване на ВЕИ - 0.
3. Газифициране на промишлените предприятия - 0.
4. Въвеждане на системи за мониторинг и контрол на енергопотреблението - 0.
5. Екоинновации и въвеждане на принципите на кръговата икономика - 0.
6. Разработване на фирмени стратегии и мерки за управление във връзка с възрастта (активно остаряване) - 0.

## Мярка 2.1 Подобряване на институционалната среда за развитие на туризма в община Любимец

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Създаване на актуална база данни за състоянието на културно-историческите обекти - 0.
2. Установяване интереса за създаване на междуобщинско сътрудничество в сферата на туризма - 0.
3. Инициране на междуобщинско сътрудничество с фокус съчетаване различни видове туризъм, комплексното им предоставяне и реклама - 0.



4. Разработване Общинска стратегия за развитие на туризма на територията на община Любимец до 2030 г. - 0.
5. Разработване на маркетингова стратегия за популяризиране туристически продукти, маршрути, обекти на и в близост територията на община Любимец - 0.
6. Популяризиране на интернет страницата на общината туристически продукти, обекти, маршрути. Предоставяне на координати за местонахождението им. 0.
7. Поддържане на активна реклама и маркетинг в социалните мрежи - 0.

## Мярка 2.2 Подобряване на туристическата и културна инфраструктура и внедряване на ИКТ при нейното експониране и интерпретация

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Подобряване достъпа до значими археологически обекти - 0.
2. Осигуряване на условия за достъп на хора в неравностойно положение в културно – историческите обекти с туристически потенциал - 0.
3. Поставяне на указателни табели, единна маркировка и система за представяне на допълнителна информация посредством QR код до туристически обекти - 0.
4. Реставрация, консервация и експониране на обекти на недвижимото културно наследство - 0.
5. Създаване интерактивен посетителски център - 0.

## Мярка 2.3 Обогатяване на съществуващата база за настаняване и формиране зони за отдих.

Степен на изпълнение: ниска

1. Насърчаване откриването на къщи за гости в села с туристически потенциал - Тази мярка беше включена за подпомагане в ПРСР за предишния период, но към момента няма индикация, че ще бъде отново финансирана, което налага търсене на изцяло частно финансиране.
2. Формирани зони за отдих около язовирите и микроязовирите - 0.
3. Предоставяне информация за съществуващата база за настаняване на интернет-страницата на община Любимец – тази дейност следва да бъде считана за изпълнена, поради това, че местата за настаняване са налични в редица сайтове, които са насочени специфично към туризъм.- [booking.com](https://www.booking.com), [pochivka.bg](https://www.pochivka.bg), [bghotelite.com/hoteli/lyubimets/](https://www.bghotelite.com/hoteli/lyubimets/) и други

## Мярка 2.4 Интегриране в съществуващите туристически маршрути, които преминават през територията на община Любимец

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Свързване териториалния културен маршрут от „Европа към Турция и Гърция“ с туристическият маршрут от гр. Асеновград до с. Мезек - 0.
2. Свързване към териториалния културен маршрут: по долината на реката в Бакър дере край с. Йерусалимово - късно античната и средновековна крепост в м. Хисаря (или Асаря) - по римския път (Виа Диагоналис) към с. Георги Добрево и с. Момково - 0.

## Мярка 2.5 Създаване на разнообразни туристически атракции и тематични маршрути – базирани на местните дадености и специфики

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Обогаляване културния календар на общината и провеждане на ежегодни общински фестивали/културни събития - напр. празник на динята - 0.
2. Разработване на туристически атракции за селски туризъм с акцент върху селския бит и природа, производството и маркетинга на биопродукти и свързани с тях туристически продукти; - 0.
3. Разработване на пакет от тематични туристически услуги, продукти и атракции, които да се интегрират в междуобщинска и регионална туристическа инфраструктура – напр. пътят на виното, тракийско наследство, средновековни крепости, долмени;- 0.

## ПРИОРИТЕТ 2: ПОДОБРЕНА ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Добрата техническа и комуникационна инфраструктура са задължително условие за постигането на растеж в общината. Транспортната и дигиталната инфраструктура са факторите, които спомагат за повишаване териториалното сближаване и постигане на по-балансиран растеж и възможности за осигуряване равен достъп на жителите от всички населени места включени в територията до услуги, информация и други икономически и социални функции. Добрата свързаност отключва специфични потенциали на територията, подпомага вътрешната и външна териториалната интеграция, като в същото време създава условия за конкурентни предимства.

Подобряването на достъпа и свързаността се фокусира върху ефективното прилагане на изготвения ОУП и План-схема на комуникационната система, като се предвижда и разработване на генерален план за организация на движението в град Любимец. Планират се следните мерки за развитието на транспортната инфраструктура в общината: рехабилитация общинска пътна мрежа, реконструкция и рехабилитация на улици и кръстовища в града и селата, рехабилитация на служебните пътища до съоръженията на водоснабдяване, присъединяване към националната газопрееносна мрежа, както и изграждане велоалеи и разширяване на 5G мрежата. С подобряване свързващата инфраструктура се цели ограничаване различията при предоставяне на услуги.

В общината и през този период ще продължат усилията за осигуряване ефективно и качествено водоснабдяване, като се предвиждат дейности за доизграждане и рехабилитация на съществуващи водопроводни мрежи, проучване и изграждане нови водоизточници на територията, обновление на уличната и водопроводна мрежа, изграждане на пречиствателна станция за отпадни води в градския център, както и модулни пречиствателни станции в отделни населени места. Отделно се планират и мерки за реконструкция на остарели амортизирани помпени станции. Недостатъчно развитата мрежа на водоснабдяване, остарелите и амортизирани съоръжения са ключови слабости в сектора. Те водят до течове и загуби на вода и са предпоставка за влошаване качеството на водата. Проучване възможностите за нови водоизточници и създаването на пречиствателна станция за отпадни и питейни води са добра основа, именно, за извършване на предвиждания в бъдеще за нуждите на територията от допълнително развитие и реконструкция водоснабдителната система.

В рамките на този приоритет се предвиждат дейности, насочени към установяване, превенция, мониторинг и оценка рисковете от наводнения на язовирите, реките и възникване горски пожари, в т.ч. укрепване бреговата ивица и дъното на реките, реконструкция и почистване на водоеми, благоустрояване и укрепване коритото на р. Марица, въвеждане на технологична система и подход за ранно предупреждение за възникващи опасности от бедствия, вкл. пасивно пожаронаблюдение в селата, ремонт, изграждане и залесяване на горски пътища, засегнати от пожари и други.

За подобряване на градската среда се предвиждат мерки, свързани с обновление на социалната, културна, здравна и спортна инфраструктура и сграден фонд; създаване по-чиста и архитектурно достъпна градска среда, обновление и модернизация на улични мрежи и осветление. Качественото предоставяне на услуги зависи силно от добрата материално-техническа база и поради тази причина са предвидени дейности за нейното обновление и модернизиране. Интервенции ще са насочени към благоустрояване общински сгради, както и сгради със социална, здравна, културна и образователна функция и подобряване на материално-техническата им база. Ключово е и продължаването на инвестициите, които са свързани с развитие на СБДПЛР Любимец посредством дооборудване, увеличаване настанителната база и привличане на нови медицински кадри. С оглед нуждите на населението в резултат от COVID-19 пандемията се планира привличане инвестиции и изграждане център за спешна медицинска помощ, тъй като към момента тази услуга се предоставя от съответното подразделение в Хасково. Добре поддържаната и разнообразна културна и спортна среда са ключови за социалния живот на жителите на община Любимец. Предвидени са дейности за повишаване енергийната ефективност, рехабилитация и изграждане на зони за отдих и артдейност. Внедряване на мерки за енергийна ефективност се предвижда и за училища, детски градини, жилищни сгради, административните сгради на

кметствата в населените места, както и други публични сгради, за които се установи, че има нужда. Отделно, през настоящия програмен период ще се продължи изграждането на спортни и фитнес площадки с цел да се насърчи спортната активност у млади и възрастни на територията. Ще се положат усилия за разнообразяване спортната инфраструктура чрез обособяване катерачна стена за малки и големи, както и обособяване на зали със съответното оборудване за групови занимания - йога, зумба, табата, таебо, степ аеробика и други в зависимост от установения интерес на местните жители. Груповият спорт ще бъде насърчен и чрез изграждане спортно игрище на територията на градския стадион, за който също се предвижда въвеждане енергоспестяващи мерки чрез монтиране на автономно фотоволтаично захранване.

Средата в населените места, включително и чистотата ще се подобрят с ремонт и обновление на уличната мрежа, изграждането на велоалеи, въвеждане интелигентни и енергоефективни системи за улично осветление, по широко използване на съоръжения за производство и съхранение на електрическа енергия от възобновяеми източници. За по-добра сигурност се предвижда въвеждане на видеонаблюдение.

Ще се подобри събирането и третирането на отпадъци, като се внедрят необходимите технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на биоразградимите отпадъци с цел повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба. Ще се осигури въвеждане система за разделно събиране на масово разпространените отпадъци, отпадъци от опаковки и биоразградими отпадъци, като усилия ще бъдат насочени и към кампании и обучения за осигуряване повече информация към гражданите относно умения за компостиране на биоразградими отпадъци и рециклиране на други. В тази връзка ще се обезпечи и регулярната подмяна на съдовете за смет на територията на общината и ще се закупи нова сметосъбирачна техника. Дейностите по контрол ще бъдат насочени към превантивни действия срещу възникване на нерегламентирани сметища и изхвърляне на отпадъци в грешните за целта контейнери.

Изпълнението на приоритета ще се осъществи посредством изпълнението на следните специфични цели:

Специфична цел 1. Благоустрояване на населените места

Специфична цел 2. Подобряване на достъпа до основни услуги за населението

Специфична цел 3. Повишаване енергийната ефективност и адаптиране екологичната инфраструктура за смекчаване на последствията от промените в климата

Специфична цел 4. Подобряване на културната и спортна инфраструктура

## Мярка 3.1 Подобряване на достъпа и свързаността

Степен на изпълнение: умерена

1. Прилагане на приетия Общ устройствен план на община Любимец и План-схема на комуникационната система – това е постоянна дейност на администрацията и тя се осъществява планомерно.
2. Разработване на Генерален план за организация на движението на гр. Любимец (ГПОД) - поради липса на налично финансиране тази дейност се забавя, като реализация.
3. Рехабилитация на общинска пътна мрежа - 0.
4. Реконструкция и рехабилитация на улици и кръстовища в града и селата - Реализирани проекти за ремонт на улици в населените места 7 броя град Любимец на стойност - 1 723 428,59 лв.
5. Рехабилитация на служебните пътища до съоръженията на водоснабдяване - 0.
6. Присъединяване към националната газопрепосна мрежа - 0.
7. Изграждане на велоалеи - 0.
8. Разширяване на 5G мрежата – Тази дейност следва да се извърши от заинтересованите мобилни оператори, като към 2021г не са налични предложения от тяхна страна.

## Мярка 3.2 Вода за населението с по-добро качество и по-малко загуби

Степен на изпълнение: ниска

1. Реконструкция и доизграждане на водоснабдителна система - По Решение № 166 от 29.01.2021 г., местния законодателен орган дава своето съгласие и подкрепя участието на Община Любимец в разработването, кандидатстването и изпълнението на проект „Реконструкция и доизграждане на водоснабдителна система на с. Лозен“, пред ПУДООС. Проектът е внесен в ПУДООС.
2. Проучване и изграждане на нови водоизточници на територията- 0.
3. Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на участъци от канализационната мрежа на гр. Любимец -. Реконструирана водопроводна мрежа 1,496 км за 290 949,60 лв и реконструирана канализационна мрежа 1,120 км на стойност 722170,97лв

Реконструирана през 2023 г канализационна мрежа в размер на 2,5 км на обща стойност 2938419,42 лв.

4. Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води в град Любимец - 0.
5. Изграждане на модулни пречиствателни станции в населени места - 0.
6. Реконструкция на помпени станции - 0.

## Мярка 3.3 Образователна, социална и здравна инфраструктура за качествени услуги

Степен на изпълнение: умерена

1. Подобряване и модернизиране на съществуващата образователната, социална и здравна материално-техническа база - През 2023г е изградени зони за спорт в училищата 1 брой за 122525,20 лв.
2. Благоустрояване на прилежащи пространства в детски заведения, училища и сгради със социални функции - 0.
3. Обновяване на общински сгради (реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане) - 0.
4. Оборудване на Център за възрастни в гр. Любимец (бивш военен гарнизонен стол) - 0.
5. Разширяване настанителната база на СБДПЛР Любимец - 0.
6. Инвестиции в ново оборудване в СБДПЛР Любимец - 0.
7. Привличане специализирани медицински кадри в СБДПЛР Любимец - 0.
8. Изграждане Център за спешна медицинска помощ - 0.
9. Осигуряване на достъпна архитектурна среда -  
През 2022г. е подобрен достъпа до 2 обществени сгради на хора с увреждания на обща стойност 53 254,00 лв.  
През 2023г подобрен достъп до обществени сгради на хора с увреждания -1 бр.
10. Ремонт на гробищен парк и изграждане на Дом на покойника в гр. Любимец - През 2023г започва дейността по проект „Обновяване на гробищен парк – Любимец“ подкрепене от ПРСР чрез подхода ВОМР

## Мярка 3.4. Развитие на културната и спортна инфраструктура

Степен на изпълнение: умерена

1. Енергийна ефективност и рехабилитация на читалища - 0.
2. Създаване музей в НЧ "Братолюбие" - 0.
3. Поддържане и възстановяване на културно-исторически паметници - 0.

4. Изграждане на катерачна стена на закрито за малки и големи - 0.
5. Оборудване на Младежки център -С помощта на подхода ВОМР бе реализиран проект за „Доставка и монтаж на сцена с прилежащо оборудване в УПИ VIII, кв. 31 по плана на с. Лозен за подобряване на културния живот в Община Любимец“.
6. Изграждане спортни площадки, фитнеси - през 2021г са изградени съоръжения за спорт на открито брой 1 брой за 50 253,84лв

През 2022 г. е приключен проект „Изграждане на спортна площадка за футбол на малки вратички и баскетбол в УПИ XXXI, кв. 130а по плана на гр. Любимец, община Любимец" по ПРСР на стойност 87 224,60 лв.

През 2022 г. продължават дейностите по проект “Изграждане на открити площадка за фитнес и стрийтбол с един кош, УПИ III, кв. 102А в гр. Любимец”, финансиран от ПРСР в рамките на подхода ВОМР на стойност 46 778,20 лв.

7. Изграждане спортно игрище на територията на градския стадион - Ремонтирана спортна инфраструктура (стадиони и игрища) 1 брой за 101 879,90 лв  
Ремонтирана през 2023г спортна инфраструктура (стадиони и игрища) брой 1 брой за 399 945,00 лв

8. Обособяване на зали и оборудване за групови занимания (йога, зумба, табата, таебо, степ аеробика и други) - 0.
9. Реконструкция, паркоустройство и благоустройство на пешеходна зона, площадно и парково пространство –

През 2022 г. са изградени четири броя зелени площи, съоръжения за деца и кътове за отдих и почивка в селата М. градище, Белица, Лозен и в гр. Любимец на обща стойност 238 708,80 лева.

През 2022 година е приключен проект „Доставка и монтаж на сцена с прилежащо оборудване в УПИ VIII, кв. 31 по плана на с. Лозен за подобряване на културния живот в Община Любимец“ финансиран от ПРСР чрез подхода ВОМР на стойност 56 218,88 лева.

През 2023г е изградени зелени площи, съоръжения за деца и кътове за отдих и почивка – 1бр.

10. Изграждане зона за отдих в местността Хисаря - 0.

11. Изграждане на места за арт-дейности в местността "Начева Кория" 0

## Мярка 3.5. Дейности за по-чиста градска среда

Степен на изпълнение: умерена

През 2023г е приета „Програма за развиване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в цветни контейнери на територията на община Любимец за периода 2023-2025 г.“

Също така ОС даде съгласие за сключване на Предварителен Договор за сътрудничество за организиране на дейностите по разделно събиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци от обувки и текстил на територията на община Любимец с „Организация по оползотворяване на текстил и обувки” АД, гр. Габрово

1. Закупуване на нова сметосъбирачна техника - 0.
2. Превантивни дейности срещу възникване на нерегламентирани сметища - 0.
3. Закриване и рекултивация на общинското депо за ТБО -тази дейност е свързана с наличие на сериозен финансов ресурс, който не може да бъде осигурен само от общинския бюджет и за целта се търси финансиране от страна на ОПОС и/или ПУДООС, чрез което да бъде решен този проблем.

С Решение № 464 на ОС за кандидатстване с проект за рекултивация на регионални депа за битови отпадъци по Програма „Околна среда 2021-2027 г.“се прави стъпка в тази посока.

4. Регулярна подмяна на съдовете за смет - 0.
5. Въвеждане система за разделно събиране на масово разпространените отпадъци, отпадъци от опаковки и биоразградими отпадъци - 0.
6. Информационна кампания и провеждане на обучения за изграждане на умения за компостиране на биоразградими отпадъци и рециклиране на други - През май 2023г завършва успешно проектът „Green Urban Territories - Better Place to Live“ (GUT-BPL) – Зелени градски територии – по-добро място за живеене“, по който Община Любимец е партньор. В рамките на проекта са направени инвестиции в подобряване на за зелените градски територии и обучения на НПО, граждани и администрация по теми с екологична насоченост и кръгова икономика. Една от „зелените инициативи“ в рамките на проекта е свързана с използване на торбички за многократна употреба за пазаруване, като алтернатива на найлоновите еднократни такива.
7. Благоустрояване на междублокови пространства на многофамилни жилищни сгради в гр. Любимец - 0.



## Мярка 3.6. Превенция, идентифициране, мониторинг и оценка на рисковете от бедствия на общинско ниво

Степен на изпълнение: ниска

С Решение № 241 е одобрено предложението за собствено финансиране на проект „Намаляване на опасността от горски пожари на територията на община Любимец“. Финансирането е осигурено за сметка на преизпълнение на приходите по общинския бюджет за 2021 г. – проектът е завършен.

През 2023г е приета Общинска програма за намаляване риска от бедствия в Община Любимец 2022 – 2025 г

1. Дейности за превенция, мониторинг и управление на риска от наводнения на язовирите на територията - 0.
2. Намаляване на опасността от горски пожари чрез изграждане на високотехнологична система за пасивно пожаронаблюдение в селата - С Решение № 241 е одобрено предложението за собствено финансиране на проект „Намаляване на опасността от горски пожари на територията на община Любимец“. Финансирането е осигурено за сметка на преизпълнение на приходите по общинския бюджет за 2021 г. – проектът е завършен.

През 2021г започва изпълнението на проект BG06RDNP001-8.004-0020 „Намаляване на опасността от горски пожари на територията на община Любимец“ финансиран от ПРСР.

Продължават през 2022 дейностите по проект „Намаляване на опасността от горски пожари на територията на община Любимец“ финансиран от ПРСР на обща стойност 2 846 549,77 лева.

Започналият през 2021г проект на Община Любимец – „Намаляване на опасността от горски пожари на територията на община Любимец“ успешно приключва през 2023г.

3. Укрепване на бреговата ивица и дъното на реките (диги, подпорни стени и други укрепващи съоръжения) - 0.
4. Залесяване на горски площи, засегнати от пожари - 0.
5. Реконструкция на водоеми - 0.
6. Ремонт и изграждане на горски пътища - 0.
7. Изграждане на системи за ранно предупреждение за възникващи опасности от бедствия - 0.
8. Благоустрояване и укрепване на коритото на р. Марица - 0.

9. Почистване на растителност и отпадъци от речните корита – През 2023г е проведена една акция за почистване.

### Мярка 3.7 Улични мрежи, улично осветление и сигурност -.

Степен на изпълнение: ниска

1. Реконструкция и рехабилитация улична мрежа (тротоари, бордюри, настилки) на територията на общината -
2. Изграждане на велоалеи в града и някои села 0
3. Продължаване изграждането интелигентни и енергоефективни системи за улично осветление - Подменено улично осветление с енергийно ефективно на 7 улици.

По Решение № 386 местния законодателен орган дава своето съгласие и подкрепя участието на Община Любимец в кандидатстването с проект „Внедряване на енергийно ефективно улично осветление в град Любимец” по процедура за директно предоставяне на средства "Подкрепа за енергийно ефективни системи за улично осветление", финансирана по линия на механизма за възстановяване и устойчивост.

4. Изграждане на видеонаблюдение - 0.
5. По широко използване съоръжения за производство и съхранение на електрическа енергия от възобновяеми източници за собствено потребление в система за външно изкуствено осветление - 0.
6. КОС

### Мярка 3.8. Повишаване на ЕЕ в жилищния сграден фонд - еднофамилни и многофамилни жилищни сгради, държавни и общински сгради за обществено обслужване

Степен на изпълнение: ниска

Всички дейности по тази мярка са предвидени за финансиране от национален бюджет и оперативни програми.

1. Мерки за внедряване на енергийна ефективност в образователната инфраструктура (училища и ДГ) - 0.
2. Мерки за внедряване на енергийна ефективност в жилищни сгради 0
3. Мерки за внедряване на енергийна ефективност в публични сгради (административни сгради на кметствата) и въвеждане на ВЕИ –

През 2022 г. има една обществена сграда с внедрени мерки за ЕЕ на обща стойност 378 901,73 лева

4. Енергоспестяващи мерки на спортна зала и градски стадион „Градски“, чрез монтиране на автономно фотоволтаично захранване - 0.

## ПРИОРИТЕТ 3: ДОСТЪПНА СОЦИАЛНА СРЕДА

Приоритетът е насочен към развитие социалните и образователни услуги, подобряване социалната и професионална реализация и разнообразяване на културния живот на територията на общината. Предвидените интервенции са взаимнообвързани и отчитат комплексния характер на адресираните нужди и проблеми. В хода на планиране на изпълнение на мерките от приоритета е необходимо да се търси съгласуваност, както по отношение на услугите в отделните сектори, така и на регионално и местно ниво, чрез подобряване механизмите за сътрудничество между институциите, въвеждане на мултидисциплинарен подход при предоставянето на индивидуални или интегрирани услуги.

За адаптиране на социалните услуги към актуалните потребности и промени в социалната среда се предвижда подобряване достъпа до местния пазар на труд на икономически неактивни лица в трудоспособна възраст, на младежи, възрастни хора (над трудоспособна възраст) и представители на групи в неравностойно положение - безработните лица от маргинализираните групи, групи с ниско образование и квалификация, които са с недостатъчна активност на пазара на труд. Нуждата от повишаване квалификацията и преквалификация възрастното население е голяма, но участието в обученията за възрастни е слабо. Ще се насърчава самостоятелната заетост, предоставят трудови и консултации за професионалното ориентиране. За подобряване достъпа до заетост ще се стимулира и прилагането на различни форми на социално предприемачество с представители на бизнеса и неправителствен сектор, които работят с уязвими групи.

От друга страна, подобряването на социални услуги ще бъде насочено към социално включване и равни възможности за всички граждани, като за период 2021-2027 се предвижда реализиране на следните дейности:

- ✓ откриване на Център за обществена подкрепа за деца и семейства в риск,
- ✓ откриване на Дневен център за пълнолетни лица с увреждания,
- ✓ създаване на Социален учебнопрофесионален център (СУЩ) за уязвими групи - деца в риск и лица с намалена трудоспособност, които получават професионална квалификация и преквалификация по определени професии.
- ✓ Дейността и членовете на съществуващия на „Клуб на хората с увреждания“ ще бъдат подкрепени.

Приоритетът предвижда дейности за разширяване грижата към възрастните хора от града и селата, от една страна, чрез въвеждането на интегрирана социално-здравна услуга от резидентен тип, а от друга с осигуряването на домашни грижи.

За най-нуждаещите се на територията на общината се предвижда осигуряване на следните услуги:

- „подпомагане с пакети хранителни продукти и хигиенни материали“,
- осигуряване „Топъл обяд“ и „Детска кухня“,
- изграждане специализирана „Обществена кетъринг кухня за социално слаби граждани.

За превенция здравните заболявания и подобряване здравната култура се предвижда провеждане информационни кампании сред различни заинтересовани страни спрямо проблемите и нуждите, които имат за утвърждаване здравословен начин на живот и безопасен сексуален живот. За уязвими групи в труднодостъпни места – хора с увреждания, възрастни хора и други лица, попадащи в рискови групи се предвижда мобилни екипи, които да обхождат по адреси лицата и да предоставят индивидуални и интегрирани социално-здравни услуги.

Като цяло, ще се търси междуобщинско партньорство със съседни общини за разширяване обхвата на социалните услуги и преструктурирането им в интегрирани здравно-социални такива.

Социалното включване и равни възможности на представителите на маргинализираните общности ще бъдат насърчени, основно, по линия на услуги, насочени към превенция на отпадането от образователната система, както и такива, свързани с обратна реинтеграция в училище и пазара на труда. Планирани са обучения и мотивация на целевите групи, изготвяне специализирани програми за превенция на ранното отпадане от училище и стимулиране на посещението в училище, вкл. и чрез въвеждане на разнообразни формите на интеркултурно образование и обучение на учители. Консултации и подкрепящи услуги се предвиждат и за родителите на деца с противообществени прояви и деца в риск, отново с цел превенция рискови прояви, задържане в училище и на пазара на труда.

Пандемията от COVID-19 показва, че степента на устойчивост на шокове на отделни системи в страната не е достатъчна, за да може да се гарантира в пълна степен адекватна и своевременна подкрепа и помощ за отделни групи от обществото, особено за уязвимите групи. Същевременно, проблеми свързани с приложимостта на образованието за реализация на пазара на труда, ниската степен на участие на възрастното население в обучения за квалификация и преквалификация, незадоволителното ниво на цифрови умения на работната сила и т.н. възпрепятстват способността на икономиката бързо да се приспособи към новите условия, които са резултат от кризата, както и да се гарантира бързо възстановяване на икономиката. Демографските тенденции и увеличаващият се недостиг на умения означават, че са необходими спешни инвестиции в квалификацията на настоящата и бъдеща работна сила.

Приоритетът е насочен към интеграция между политиките за развитие на уменията и политиките за регионално икономическо развитие. Ще се стимулират местни партньорства между образователни институции и бизнес, за да се осигури адекватен и добър отговор на нуждите от работна ръка на местния икономически пазар в общината, като се търси синергия между политиките за развитие на уменията и по-широкия контекст на регионално икономическо развитие. Професионалната и географска мобилност на заети лица ще се насърчава. Фокус ще бъде поставен върху младежите, незаети в образование или заетост. Активизирането на трудовата ангажираност на тези групи е от важно значение за преодоляване на недостига на квалифицирана работна сила за бизнеса. Освен обучения и консултации, ще се търсят възможности за осигуряване и насърчаване преминаването на стаж в публичния и частния сектор, особено на завършващите средно образование.

Планираните дейности за осигуряване на качествено образование за всеки ще се фокусират върху индивидуалните потребности и възможности на целевите групи. Ще се насърчава въвеждането на занимания по интереси, които стимулират развитието на личности, социални и творчески умения. Качественото образование е свързано с

повишаването квалификацията на учителите с оглед ранно оценяване потребностите и превенция на обучителните затруднения, провеждане индивидуална и групова работа при установени затруднения на ученици. Силен фокус ще бъде поставен върху обучението за използване на съвременни технологии в обучителния процес, развитие на ключови компетентности, взаимодействие с бизнеса и други заинтересовани страни. В този ред на мисли, осигуряването на инвестиции за модернизирани и иновирани на образователната среда е важна задача на общината, свързана със създаване на цифровизирано учебно съдържание, развиване на цифрови умения на всички участници в образователния процес. Това ще осигури близка до съвременния бизнес среда, в която ученици и учители ще придобият умения, които лесно могат да приложат при работа. С оглед новите реалности, наложени от COVID-19, подкрепа ще се оказва и за дистанционно обучение. Ще се формират компетентности, от които бизнеса, включително този в община Любимец, се нуждае, и преходът към работното място ще бъде значително улеснен. Това са мерки, свързани с оборудване на ресурсни кабинети, закупуване специфична техники за нуждите на обучението, стимулиране на инвестиции от местния бизнес за закупуване нови технологии за обучение, споделяне технически съоръжения и експертиза. Националната програма „България 2030“ предвижда цялостно модернизирани на образователната система на всички нива, което ще благоприятства за пълноценната професионална и лична реализация.

Културният живот ще продължи да се развива посредством традиционната дейност на читалищата, като се стимулира откриването на нови форми за тяхното развитие и въвеждане на ИКТ технологии в дейността им. Ще се стимулира и подпомага изявата им в конкурси, фестивали и други събития. Изявата на младите хора в общината ще се подкрепя чрез създаване на клубове по интереси, инициативи и конкурси за изява на младежи на територията на новосъздадения „Младежки център Любимец“.

Тази приоритетна ос ще се изпълни посредством реализирането на следните специфични цели:

Специфична цел 1. Адаптиране на социалните услуги към потребностите и промените в социалната среда на територията

Специфична цел 2. Повишаване на качеството на образованието и ученето през целия живот за по-добра социална и професионална реализация на всички групи от населението

Специфична цел 3. Разнообразяване на културния живот на територията с акцент върху интересите и условията за изява на младите хора

## Мярка 4.1 Подобряване на достъпа до трудова заетост

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Стимулиране на неактивни лица за включване на пазара на труда, регистрация в ДБТ;
  - Тази дейност се подкрепя от ОПРЧР чрез мерки, които стимулират неактивни лица да се включат в пазара на труда.

2. Специфична подкрепа за самостоятелна заетост на младежи и други групи в неравностойно положение на пазара на труда; - 0.
3. Насърчаване участието на по-възрастното население в пазара на труда - 0.
4. Предоставяне на трудово консултиране и професионално ориентиране - 0.
5. Създаване на социално предприятие -0.

Всички дейности в мярката се визират в отделни приоритетни направления на ОПРЧР, като няма конкретни отворени схеми за кандидатстване.

## Мярка 4.2 Социално включване и равни възможности.

Степен на изпълнение: ниска

На база решение № 181 в община Любимец е създадена нова социална услуга „Асистентска подкрепа“ като държавно делегирана дейност.

1. Откриване на Център за обществена подкрепа за деца и семейства в риск - 0.
2. Откриване на Дневен център за пълнолетни лица с увреждания/център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или домашната среда/ - 0.
3. Подкрепящи услуги в общността за деца и младежи от различен етнически произход - 0.
4. Консултиране на родители на деца с противообществени прояви и деца в риск - 0.
5. Създаване на Социален учебно-професионален център (СУЩ) - 0.
6. Изграждане на Център за настаняване от семеен тип на стари хора в с. Георги Добрево - 0.
7. През 2022 г. продължава изпълнението на проект "Реконструкция и изграждане на дневен център за стари хора" финансиран от ПРСР чрез подхода ВОМР на стойност 333 484,56 лева.
8. Предоставяне на домашни грижи за възрастни хора от града и селата - На база решение № 181 в община Любимец е създадена нова социална услуга „Асистентска подкрепа“ като държавно делегирана дейност..
9. Интегрирана здравно-социална услуга за стари хора от резидентен тип - 0.

10. Инициране на междуобщинско партньорство за подобряване средата в съществуващи социални услуги и реструктурирането им в интегрирани здравно-социални услуги с по-широк териториален обхват - 0.

11. Подпомагане дейността и членовете на „Клуб на хората с увреждания“ - 0.

### Мярка 4.3. Оказването на подкрепа за нуждаещите се

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. „Подпомагане с пакети хранителни продукти и хигиенни материали“ - 0.
2. „Топъл обяд“ - 0.
3. „Детска кухня“ 0.
4. Изграждане на „Обществена кетъринг кухня за социално слаби граждани“ 0.

### Мярка 4.4 Превенция на здравето и повишаване на здравната култура

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Атрактивни кампании за утвърждаване на здравословния начин на живот и повишаване на сексуалната култура - 0.
2. Организиране на здравно-информационни кампании сред подрастващите и представителите на етническите малцинства - 0.
3. Осигуряване на мобилни екипи за извършване на профилактични прегледи и изследвания в по-труднодостъпни и отдалечени населени места и сред рискови групи -0

### Мярка 4.5 Подкрепа за интеграция на маргинализирани общности

Степен на изпълнение: няма изпълнение

Решение № 256 е свързано с Приемане План за действие на общината в изпълнение на областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация. Планът е с 4 годишен период на действие и мерките се прилагат.

1. Обучение и мотивация на младежи - 0.
2. Разработване Общинска програма за стимулиране деца от малцинствени общности и рискови групи да посещават училище - 0.
3. Изготвяне на училищни програми за превенция на ранното напускане. - 0.
4. Обогащане на формите на интеркултурно образование - 0.
5. Провеждане на специализирани обучения за учители - 0.
6. Предоставяне на услуги за професионално насочване и информационна среда за завършващи младежи - 0.
7. Осигуряване на стажове в общинска администрация и местни предприятия на завършващи средно образование младежи, вкл. такива в риск от социално изключване - 0.

#### Мярка 4.6 Професионална квалификация и преквалификация. Учене през целия живот -

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Предоставяне на обучения на работното място - 0.
2. Осигуряване на достъп до иновативни форми за учене през целия живот - 0.
3. Подкрепа за практики за насърчаване професионалната и географската мобилност на заети лица - 0

#### Мярка 4.7 Качествено образование за всеки.

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Занимания по интереси за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения - 0.



2. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; логопедична работа; - 0.
3. Индивидуална и групова работа при установени затруднения; - 0.
4. Развитие на STEM средата в училищата, виртуални кабинети с участието на представителите на бизнеса - 0.
5. Оборудване и обзавеждане на ресурсни кабинети - 0.
6. Кариерно ориентиране на учениците - 0.
7. Насърчаване на междуучилищния обмен и мобилността на ученици и учители - 0.

## Мярка 4.8 Модернизация на учебния процес

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Цифровизиране на учебното съдържание с отворен достъп - 0.
2. Развиване на цифрови умения на всички участници в образователния процес - 0.
3. Подкрепа за дистанционно обучение - 0.

## Мярка 4.9 Подкрепа за иновативни детски градини и училища

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Обучение на иновативни учители - 0.
2. Сертификация на иновативни училища - 0.
3. Разработване на иновативни програми - 0.
4. Стимулиране на дуалното обучение - 0.
5. Въвеждане на монтезори педагогика в Целодневна детска градина „Рай“ - 0.

## Мярка 4.10 Разнообразен културен живот и възможности за изява

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Утвърждаване на традиционните читалищни дейности и търсене на нови форми за тяхното развитие, вкл. и чрез ускорено навлизане на съвременните ИКТ - 0.
2. Участие на читалищни състави и индивидуални изпълнители в общински и регионални, национални и други конкурси, прегледи и фестивали - 0.
3. Създаване клубове по интереси в новосъздадения „Младежки център-Любимец“ - 0.
4. Реализиране на конкурс за младежки инициативи в новосъздадения „Младежки центърЛюбимец“ - 0.

## ПРИОРИТЕТ 4: ПОДКРЕПЯЩА РАЗВИТИЕТО ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА

Този приоритет е свързан с продължаване утвърждаването принципите на добро управление, повишаване административния капацитет на администрацията и създаване на условия за формиране и предоставяне по-качествени и достъпни публични услуги за бизнеса и гражданите. Осигуряването на подкрепяща институционална среда е интервенция с хоризонтален характер, която взаимодейства и има отношение към постигане целите останалите приоритети, включително и устойчивост на резултатите във времето. Приоритетът е насочен към създаване институционален климат, благоприятстващ промените в интерес на постигането на икономически растеж и по-добро качество на живот.

Доброто управление е необходимо изискване за всички нива на публичната администрация, като на местно ниво то е от фундаментално значение поради факта, че местното управление е най-близо до гражданите и им предоставя основни за техния живот услуги, а и точно на това ниво те могат да усетят ясно принадлежността си към предприемането на действия в полза на обществото като цяло. Концепцията за добро управление означава:

Гражданите да бъдат поставени в центъра на всички демократични институции и процеси;

Местните власти постоянно да подобряват своето управление, в съответствие с принципите:

- Честно провеждане, представителност и обществено участие по време на избори;
- Отзивчивост - непрекъснато във времето посрещане на нуждите и законно обосноваването очаквания на гражданите;
- Ефикасност и ефективност;
- Откритост и прозрачност;
- Върховенство на закона;
- Етично поведение;

Компетентност и капацитет;  
Иновации и отвореност за промени;  
Устойчивост и дългосрочна ориентация;  
Стабилно финансово управление;  
Човешки права, културно разнообразие и социално единство; Отчетност.

Освен създаване оптимална среда за прилагане на политики за местно развитие и предоставяне на качествени и ефективни публични услуги, този приоритет се фокусира върху търсенето и прилагане на нови и ефикасни решения на местните проблеми, поставяйки приоритет на модерните методи за предоставяне на услуги, в съответствие с принципа за „иновации и отвореност за промени“. Ще се положат усилия за цифрова трансформация на общината и надграждане постигнатото в областта на електронното управление, като водещи фактори за конкурентоспособност и растеж. Предвидени са дейности дигитализацията на общинските архиви и разширяване употребата на ИКТ, въвеждане и тестване нови електронни услуги. С внедряване на електронните услуги ще се подобри цялостното административно обслужване в общината, ще се повишат ефективността и ефикасността на услугите към бизнеса и гражданите. Модерните форми за административно обслужване ще осигурят подобър достъп до обществени услуги, като същевременно опростят бизнес средата и намалят бюрокрацията чрез улеснени процедури и регулаторни режими, и по този начин стимулират бизнеса.

В последните години ролята на данните, като ключов капитал на обществото нараства. Публичният сектор на всички нива все повече се нуждае от нови модели на взаимодействие и споделяне на данни между гражданите, бизнеса и администрацията в дигитална среда, технологични средства за сигурно съхранение и обработка на персонални и публични данни и предоставянето им за ползване от гражданите, бизнеса и администрацията; създаване на съвременни инструменти за обработка на големи масиви от данни и оптимизация на процеси. В този смисъл, планираните дейности в рамките на този приоритет са насочени към осигуряване на мрежова и информационна сигурност на общината, разработване и внедряване на инструменти и онлайн платформи за подобряване гражданското участие и информированост.

Първата специфична цел е насочена към укрепването на експертния капацитет и компетенциите на местните институции за реализация на регионалната и местна политика, както и за управление на проекти, което е условие за постигане на стратегическите цели в ПИРО на община Любимец за периода 2021-2027 г. От друга страна, развитието на капацитета на общинската администрация е пряко свързан с подобряването качеството на предлаганите административни и публични услуги, което е предпоставка за увеличаване инвестициите и качеството на живот в общината.

Втората специфична цел е насочена към търсене и развитие на регионално, трансгранично или транснационално сътрудничество. Активно ще се търси регионално и трансгранично партньорство между общини за обмен на практики, опит и ноу хау в различни сфери на публичното управление, включително и във връзка с подготовката и управлението на проекти, подготовката и изпълнението на съвместни проекти и дейности от общ интерес. Това ще подобри административния и институционален капацитет и ефективност на местната публична администрация.

Приоритет ще бъдат и различни форми на междуобщинско сътрудничество в регионален аспект, като отново фокус ще бъде споделяне на опит и добри практики, които да бъдат

внедрени в община Любимец, предоставянето на съвместни публични услуги, дейности, подготовка и изпълнение на партньорски проекти от взаимен интерес. Ще се търси сътрудничество с цел оптимизиране на разходите по предоставянето на конкретни публични услуги, разкриването на съвместни услуги или изпълнението на дейности, които са в компетенциите на общините ще се насърчава под различни форми, съобразно наличния административен капацитет и отчитайки местните специфики.

Третата специфична цел е насочена към развитие взаимодействието между публичния, стопанския и гражданския сектор за изграждане на местни партньорства за развитие. Планираните дейности са насочени към стимулиране партньорството между администрацията, неправителствения сектор, гражданите и бизнеса на територията за решаване на местни проблеми, формулиране на съвместни решения. Ще се търси аутосорсване на подходящи публични услуги на местни НПО, изграждане на публично-частни партньорства за изготвяне и изпълнение на регионални и местни планове и програми, прилагайки на практика принципа на водено от общностите местно развитие (ВОМР) и през новия програмен период.

Специфична цел 1. Укрепване на местните институции и разширяване на експертния капацитет на служителите, за прилагане на местни политики за развитие и качествени публични услуги

Специфична цел 2. Развитие на различни форми на междуобщинско сътрудничество – вътрешно териториално, трансгранично и транснационално

Специфична цел 3. Подобряване на взаимодействието между публичния, стопанския и гражданския сектор за изграждане на местни партньорства за развитие.

## Мярка 5.1 Дигитализация на информационните масиви в общината

Степен на изпълнение: ниска

1. Дигитализация на актовете за гражданско състояние, личните регистрационни картони (ЛРК) и семейните регистри (СР), създадени преди 2000 год. и съхранявани на хартиен носител. – Дигитализирани Регистър по гражданско състояние /раждане, брак и смърт/, семейни регистри.
2. Дигитализация на емлячните регистри, които се съхраняват безсрочно от общините. - 0.
3. Дигитализация на ведомостите на заплатите на служителите - 0.
4. Дигитализация на документацията в Техническите архиви - 0.
5. Оцифряване на регулационните и застроителни планове на селата - 0

## Мярка 5.2 Внедряване на електронни услуги и системи за управление

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Разширяване броя и обхвата на услуги прилагани по електронен път - 0.
2. Развиване на необходимите дигитални умения за използването на електронните публични услуги (фокус: граждани) - 0.
3. Популяризиране на внедрените цифрови решения и стимулиране на ползването на електронните публични услуги (фокус: граждани)
4. Разработване и внедряване на инструменти и онлайн платформи за подобряване на гражданското участие в управлението на местно ниво - 0.
5. Внедряване на съвременни технологии за оптимизация на административно- техническо обслужване, в т.ч. ГИС системи - 0.
6. Осигуряване на мрежова и информационна сигурност на община Любимец - 0.
7. Подобряване техническото оборудване и обзавеждане на общинска администрация - компютри, софтуер, сървъри и др./ - 0.
8. Въвеждане на система за управление качеството на административните услуги - 0

## Мярка 5.4 Повишаване квалификацията на служителите

Степен на изпълнение: няма изпълнение

1. Инициране на междуобщински проекти за развиване необходимите професионални и дигитални умения за предлагане на електронни услуги - 0.
2. Подобряване на квалификацията и компетентностите на служителите от общинската администрация, чрез участие в специализирани обучения - 0.
3. Внедряване на система за планиране и развитие на човешките ресурси в общинска администрация - 0.
4. Предоставяне на менторска и наставническа програма за нови служители на общинската администрация - 0

## Мярка 5.5 Трансгранично и транснационално сътрудничество

Степен на изпълнение: ниска

1. Засилване на връзките с общините от Турция и Гърция за подготовка на общи проекти за развитие в трансграничния регион –

С Решени № 458 ОбС дава съгласие за кандидатстване с проект по ТГС България – Турция. През май 2023г завършва успешно проектът „Green Urban Territories - Better Place to Live“ (GUT-VPL) – Зелени градски територии – по-добро място за живеене“, по който Община Любимец е партньор. В рамките на проекта са направени инвестиции в подобряване на за зелените градски територии и обучения на НПО, граждани и администрация по теми с екологична насоченост и кръгова икономика.

Това позволява да се засилят и задълбочат връзките с партньорите и да се положи основа за бъдещо сътрудничество.

2. Подкрепа за устойчиви проекти и градско развитие в трансграничния регион - 0.
3. Предоставяне на директна подкрепа за МСП от двете страни на границата чрез фонда по програмата за ТГС България-Турция; ТГС България-Гърция - 0.
4. Изграждане институционален капацитет и сътрудничество между властите за управление на миграцията в зоната на ТГС - 0.
5. Транснационално сътрудничество, обмяна на опит и добри практики във връзка с предоставяне на по-добро, екологосъобразно и ресурсно ефективно управление на община Любимец - 0.
6. Наблюдение и защита на границата чрез внедряване на иновативни методи и технологии за подобряване на сигурността в района в българо-турската граница -Тази дейност е в прерогативите на Гранична Полиция и липсват данни какви мерки са предприети по нея.

## Мярка 5.6 Взаимодействие между различните заинтересовани страни при формиране и реализация на местни политики за развитие

Степен на изпълнение: умерена

1. Създаване на междусекторни групи при разработване на нови стратегически документи - 0.

2. Прилагане на подхода ВОМР -Ролята на МИГ за развитие на територията е ясна видима и измерима. Чрез реализацията на СВОМР се финансират редица частни и публични проекти, като акцентът е върху устойчивост и адаптивност към нуждите на територията. Наличният чрез ВОМР финансов ресурс и неговото концентриране към проблеми, които са важни за населението на Общината, дават основание да се твърди, че този подход е от ключово значение за успешната реализация на ПИР.

През 2023г започва проект финансиран по ПРСР „Подготвителни дейности за разработване на стратегия за ВОМР на Местна инициативна група - Любимец - Ивайловград, за периода 2023-2027г.“ Междувременно екипът на МИГ продължава да изпълнява Стратегията по подхода ВОМР, като една голяма част от реализираните на територията частни и публични проекти са финансирани именно със средства от нея.

3. Прилагане на практики за мониторинг, контрол и оценка на изпълнението на политики – Общината прилага такива практики по отношение на оценката на ПИРО, както и по отношение на приетите секторни стратегически документи.

## Оценка на степента на постигане на съответните цели по Приоритетите на ПИРО

### *Методическа основа на оценката на целите*

Междинната оценка за степента на постигане на целите на ПИРО Любимец, 2021 – 2027 г. за първата половина на плановия период, включва няколко оценъчни компонента. Първият компонент от оценката е степента на постигане на целевите стойности на индикаторите за наблюдение и оценка на плана (Приложение № 3 Матрица на индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО на община Любимец за периода 2021-2027 г) . Целевите стойности в матрицата за оценка обаче се отнасят за целия програмен период. В ПИРО не са дефинирани междинни стойности. Доколкото в програмата за реализация на плана е планирано част от дейностите да започнат на един по-късен период, както и изпълнението на повечето дейности е планирано да продължи през целия период на действие на плана, то този елемент на междинната оценка за постигане на целите на плана предоставя информация за стойностите на показателите към края на оценявания период (31.12.2023 г.) на базата на наличната информация, без да може да определи ясно степента на изпълнение на целите по причините посочени по-горе. Много често, посочените стойности на индикаторите са към 31.12.2022 година, доколкото към момента

на приключване на междинната оценка, НСИ не разполага и не може да представи окончателни данни за 2023 г. В този смисъл, този компонент на междинната оценка трябва да се разглежда като предварителен и оценяващ постигнатите цели за един сравнително кратък (предвид наличните статистически данни) период от изпълнението на ПИРО.

Вторият компонент в оценката на степента на постигане на целите е извършената експертна оценка. Тази оценка се основава на изпълнените проекти и дейности от община Любимец и социално-икономическите партньори на територията на общината през целия (тригодишен) оценяван период и на предполагаемите ефекти/въздействия от тяхното изпълнение за постигане на целите – специфични и стратегически. Такава оценка е извършана за всяка специфична цел в рамките на четирите приоритета на плана. Оценката е извършена по тристепенна скала: „ниска степен на изпълнение“, „умерена/средна степен на изпълнение“ и „висока степен на изпълнение“. С ниска степен на изпълнение са означени онези цели, при които се наблюдава (от експертна гледна точка) забавяне в тяхното изпълнение и в някаква степен риск, целите да не бъдат постигнати до края на програмния период.

С умерена/средна степен на изпълнение са означени онези цели, при които планираните проекти и дейности за тяхното постигане се реализират своевременно или, ако има забавяне, то е свързано със забавяне на външно финансиране по програми, които имат закъснъл старт или проблемна реализация. При тази степен на оценка не се очаква да има неизпълнение на поставените цели и ако има забавяне то съществува възможност да бъде преодоляно до края на програмния период.

Третата степен на изпълнение – „висока“, указва, че дейностите в рамките на целта се изпълняват ритмично, индикаторите са постигнати в степен по-голяма от 50% от заложеното и ще бъдат постигнати напълно до края или преди края на плановия период.

Резултатите от тази оценка са представени графично за всяка специфична цел в рамките на всеки приоритет.

### *Стратегическа рамка*

Обединяващата визия на местната общност за желаното състояние на община Любимец през 2027 г. се трансформира в три стратегически цели, които са формулирани с убеждението, че само с добро управление и активно гражданско участие може да се реализира устойчиво развитие и постигане на очакваните резултати. Стратегическите цели получават продължение в единството на четири приоритетни направления за действие, които съдържат набор от мерки, действия и инициативи и завършват с конкретни проекти.



Така очертаната структура на стратегическата част на проекта пояснява, че реализацията на визията за развитие на община Любимец и всяка стратегическа цел ще бъдат реализирани чрез допълване между приоритетните области. По този начин принос към дадена цел ще имат повече от една приоритетна област, които в своята цялост покриват всички измерения на устойчивото развитие.

Визия за развитие

Приетата визия, представлява желаното и постижимо състояние на община Любимец към 2027 г. и определя насоката за структуриране на стратегическата част на плана и рамката за неговото изпълнение:

***„ОБЩИНА ЛЮБИМЕЦ – ПРИВЛЕКАТЕЛНО МЯСТО ЗА ЖИВОТ, ОСИГУРЯВАЩО ПРОСПЕРИТЕТ НА СВОИТЕ ЖИТЕЛИ, С РАЗВИТИ ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО ЗЕМЕДЕЛИЕ, ПРОМИШЛЕНОСТ И УСЛУГИ, ОСНОВАНИ НА МЕСТНИ РЕСУРИ И ТРАДИЦИИ, МОДЕРНИ ТЕХНОЛОГИИ И ПРОЦЕСИ“***

Така формулирана, визията изисква последователно прилагане принципите на добро управление и широко гражданско участие в процеса на вземане на решения, тяхното прилагане и изпълнение с оглед ефективното и разумно използване наличните ресурси на територията и постигане устойчиви резултати, с които община Любимец повишава качеството на живот на своята територия, увеличава своята икономическа жизнеспособност и развитие и утвърждава традициите и просперитета на совите граждани.

Стратегически цели:

**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: ПОДОБРАВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ КАЧЕСТВЕНА ЖИЗНЕНА СРЕДА И МИНИМИЗИРАНЕ НА ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ**

**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: ОСИГУРЯВАНЕ НА УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА, БАЗИРАН НА ЕФЕКТИВНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА МЕСТНИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИАЛ, ИЗПОЛЗВАЙКИ МОДЕРНИ ТЕХНОЛОГИИ И ПРОЦЕСИ ВЪВ ВСИЧКИ СТОПАНСКИ СЕКТОРИ**

**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНАТА СРЕДА, ПОСРЕДСТВОМ РАЗВИТИЕ НА АДЕКВАТНА НА МЕСТНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА, УСЛОВИЯ ЗА СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ И РАВЕН ДОСТЪП ДО БАЗИСНИ ПУБЛИЧНИ УСЛУГИ**

Оценка на степента на постигане на специфичните цели по отделни приоритети

## ПРИОРИТЕТ 1: НОВИ ИНВЕСТИЦИИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ

Приоритетът е насочен към изпълнението на следните специфични цели:

Специфична цел 1. Привличане на нови инвестиции в преработващата промишленост

Специфична цел 2. Изграждане на инфраструктурни и пазарни предпоставки за развитие на екологосъобразно и модерно земеделие

Специфична цел 3. Технологична и процесна модернизация в сектора на производството и услугите и насърчаване внедряването на иновации

Специфична цел 4. Развитие на културно-познавателен туризъм, на основата на съвместни продукти със съседни общини

Специфична цел 5. Подкрепа на младежкото предприемачество на територията на общината

В таблицата е дадена степента на постигане по специфични цели:

№	Специфична цел	Степен на постигане на специфичната цел		
		ниска	умерена	висока
1	Специфична цел 1. Привличане на нови инвестиции в преработващата промишленост	X		
2	Специфична цел 2. Изграждане на инфраструктурни и пазарни предпоставки за развитие на екологосъобразно и модерно земеделие		X	
3	Специфична цел 3. Технологична и процесна модернизация в сектора на производството и услугите и насърчаване внедряването на иновации		X	
4	Специфична цел 4. Развитие на културно-познавателен туризъм, на основата на съвместни продукти със съседни общини	X		
5	Специфична цел 5. Подкрепа на младежкото предприемачество на територията на общината	X		

## ПРИОРИТЕТ 2: ПОДОБРЕНА ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Приоритетът е насочен към изпълнението на следните специфични цели:

Специфична цел 1. Благоустрояване на населените места

Специфична цел 2. Подобряване на достъпа до основни услуги за населението

Специфична цел 3. Повишаване енергийната ефективност и адаптиране екологичната инфраструктура за смекчаване на последствията от промените в климата

Специфична цел 4. Подобряване на културната и спортна инфраструктура

В таблицата е дадена степента на постигане по специфични цели:

№	Специфична цел	Степен на постигане на специфичната цел		
		ниска	умерена	висока
1	Специфична цел 1. Благоустрояване на населените места		X	
2	Специфична цел 2. Подобряване на достъпа до основни услуги за населението		X	
2	Специфична цел 3. Повишаване енергийната ефективност и адаптиране екологичната инфраструктура за смекчаване на последствията от промените в климата		X	
4	Специфична цел 4. Подобряване на културната и спортна инфраструктура	X		

## ПРИОРИТЕТ 3: ДОСТЪПНА СОЦИАЛНА СРЕДА

Приоритетът е насочен към изпълнението на следните специфични цели:

Специфична цел 1. Адаптиране на социалните услуги към потребностите и промените в социалната среда на територията

Специфична цел 2. Повишаване на качеството на образованието и ученето през целия живот за по-добра социална и професионална реализация на всички групи от населението

Специфична цел 3. Разнообразяване на културния живот на територията с акцент върху интересите и условията за изява на младите хора

В таблицата е дадена степента на постигане по специфични цели:

№	Специфична цел	Степен на постигане на специфичната цел		
		ниска	умерена	висока
1	Специфична цел 1. Адаптиране на социалните услуги към потребностите и промените в социалната среда на територията		X	
2	Специфична цел 2. Повишаване на качеството на образованието и ученето през целия живот за по-добра социална и професионална реализация на всички групи от населението	X		
3	Специфична цел 3. Разнообразяване на културния живот на територията с акцент върху интересите и условията за изява на младите хора	X		

## ПРИОРИТЕТ 4: ПОДКРЕПЯЩА РАЗВИТИЕТО ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА

Приоритетът е насочен към изпълнението на следните специфични цели:

Специфична цел 1. Укрепване на местните институции и разширяване на експертния капацитет на служителите, за прилагане на местни политики за развитие и качествени публични услуги

Специфична цел 2. Развитие на различни форми на междуобщинско сътрудничество – вътрешно териториално, трансгранично и транснационално

Специфична цел 3. Подобряване на взаимодействието между публичния, стопанския и гражданския сектор за изграждане на местни партньорства за развитие.

В таблицата е дадена степента на постигане по специфични цели:

№	Специфична цел	Степен на постигане на специфичната цел		
		ниска	умерена	висока
1	Специфична цел 1. Укрепване на местните институции и разширяване на експертния капацитет на служителите, за прилагане на местни политики за развитие и качествени публични услуги	X		
2	Специфична цел 2. Развитие на различни форми на междуобщинско сътрудничество – вътрешно териториално, трансгранично и транснационално		X	
3	Специфична цел 3. Подобряване на взаимодействието между публичния, стопанския и гражданския сектор за изграждане на местни партньорства за развитие.			X

## Оценка на степента на изпълнение на индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО

Оценката на степента на изпълнение на индикаторите за наблюдение и оценка, включва оценката на два вида индикатори (така, както са формулирани в ПИРО, Приложение №3 Матрица на индикаторите) – индикатори за продукт и индикатори за резултат. Оценката е представена в табличен вид за всеки от типа индикатор.

Поради липса на официални статистически данни към 31.12.2023 г. за част от индикаторите са представени такива към 31.12. 2022 година.

### Индикатори за продукт

Табл. Изпълнение на индикаторите за продукт

	Индикатори за продукт

Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Текуща стойност	Целева стойност
			(година)			
ПЧИ на човек от населението	евро	НСИ, ИПИ	1	261	287	326
Нефинансови предприятия	брой	Община Любимец, НСИ	1	377	412	527
Подкрепени предприятия	брой	община Любимец, Програмите за ТГС, Агенция по вписвания, ИСУН	1	0	23	60
Произведена продукция	хил. лв.	НСИ	1	38 748	няма данни	55 748
Произведена продукция от дейности в областта на хотелиерство и ресторантьорство	хил. лв.	НСИ	1	66 300	над 75 000	89 500
Приходи от износ на човек от населението	хил. лв.	НСИ	1	504	няма данни	1008
Реализиран брой нощувки (вкл. и пренощували чужденци)	брой	община Любимец, НСИ	1	1309	над 2 000	3272
Леглова база	брой	община Любимец, НСИ	1	89	89	151

Заети лица в нефинансови предприятия	брой	АЗ, НСИ, ДБТ	1	892	няма данни	1293
Наети лица в нефинансовите предприятия	брой	НСИ, ДБТ	1	1045		1306
Средна годишна работна заплата на наетите лице по трудово и служебно правоотношение	лв.	НСИ	1	8453		12 679
Дял на свободните места в услугата Домашен социален патронаж	%	АЗ, ИПИ	1	0		20
Стартиращи МСП, получили финансова подкрепа	брой	НСИ, ИСУН, ИАМСП	1	0	2	25
МСП, получаващи подкрепа чрез финансови инструменти	брой	ИСУН, Фондове за рисков и дялов капитал	1	0	0	2
МСП, инвестиращи в нови технологии	брой	НСИ, ИСУН, ИАМСП	1	0	1	20

МСП, получаващи подкрепа за цифровизация на своите услуги	брой	НСИ, ИСУН, ИАМСП	1	0	0	5
МСП в сътрудничество с научно-изследователски институти	брой	НСИ, ИАМСП	1	0	0	3
МСП с въведени мерки за ЕЕ	брой	Община Любимец, ИАМСП	1	0	2	10
Проведени акции за залесяване	брой	Община Любимец	1	0	0	3
Нови или усъвършенствани системи за наблюдение на бедствия, за готовност и за предупреждение и реагиране	брой	Община Любимец	1	0	1	1
Ремонтирана спортна инфраструктура (стадиони и игрища)	брой	Община Любимец, ИСУН	1	0	2	10



Изградени съоръжения за спорт на закрито (катерачна стена, студия за групови спортни занимания)	брой	Община Любимец, ИСУН	1	0	0	5
Изградени съоръжения за спорт на открито	брой	община Любимец	1	0	2	5
Изградени зони за спорт в училищата	брой	община Любимец	1	0	1	3
Ремонти на детски градини	брой	община Любимец	1	0	0	3
Ремонтирани зони за спорт в детска градина	брой	община Любимец	1	0	0	1
Изградени зелени площи, съоръжения за деца и кътове за отдих и почивка	брой	община Любимец	1	0	0	7
Нови празници в културния календар/ Фестивали	брой	община Любимец	1	0	0	3
Акции за почистване на речни корита	брой	община Любимец	1	0	1	5

Реализирани проекти за ремонт на улици в населените места	брой	община Любимец, ИСУН	1	0	3	10
Въведени нови възможности в електронната система на общината	брой	община Любимец	1	0	1	3
Преминали курсове за обучение общински служители	брой	община Любимец	1	0	5	<u>60</u> [1]
Изпълнени проекти за използване на ВЕИ	брой	община Любимец, НСИ	1	0	0	6
Изпълнени проекти за ЕЕ	брой	община Любимец	1	0	1	6
Мобилни здравно-социални групи	брой	община Любимец	1	0	0	3
Новоразкрити социални услуги	брой	община Любимец	1	0	1	5
Обществени сгради с внедрени мерки за ЕЕ	брой	община Любимец	1	<u>-12</u>	<u>1</u>	4
Загуби по водопреносната мрежа	%	ВиК оператор	1	40	няма данни	30

Реконструирана водопроводна мрежа	км	община Любимец	1	-	1,496	10.5
Реконструирана канализационна мрежа	км	община Любимец	1	-	1,120	10.9
Изградена нова канализационна мрежа	км	община Любимец	1	-	0	5.3
Осигурено пречистване на отпадните води (пречиствателни станции)	брой	Община Любимец	1	0	0	2
Общински сгради с подменени отоплителни тела	брой	Община Любимец	1	-	0	5
Подменено улично осветление с енергийно ефективно	брой улици	община Любимец	1	-	7	16
Нововъведени социални услуги за най-нуждаещите се	брой	община Любимец	1	0	1	4
Подобрен достъп до обществени сгради на хора с увреждания	брой	община Любимец	1	0	2	10

Въведени електронни услуги и продукти, разработени за МСП	брой	община Любимец	1	0	0	2
Дигитализирани общински регистри	Брой	община Любимец	1	0	1	3

## Индикатори за резултат

Табл. Изпълнение на индикаторите за резултат

Индикатори за резултат						
Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Текуща стойност	Целева стойност
			(година)			
Коефициент на безработица	%	НСИ, ДБТ, АЗ	1	9,8	8.5	7,6
Естествен прираст на населението	‰	НСИ	1	-75	-62	-50

Общо финансиране на проекти на общината по оперативни програми на ЕС, Общата селскостопанска политика и др. програми на 1 жител	лв.	ИСУН, НСИ	1	0	1	7
Проекти, разработени с други общини	брой	ИСУН, община Любимец	1	0	1	10
Преки чуждестранни инвестиции с натрупване на 1 жител	евро	НСИ, община Любимец	1	261	няма данни	485
Общински/обществени сгради с внедрени мерки за ЕЕ	брой	община Любимец	1	0	1	3
Загуби на вода във водопроводната мрежа	%	ВиК	1	68	няма данни	40
Дължина на ремонтираната общинска мрежа	км	община Любимец	1	0	3	20
Дължина на ремонтирани и благоустроени улици	км	община Любимец	1	0	2.5	10

Изпълнени проекти за опазване на околната среда	брой	община Любимец	1	0	1	3
Работни места, създадени от подкрепените МСП	брой	НСИ, ДБТ, АЗ	1	0	10	30
Потребители на нови цифрови услуги и приложения	брой	НСИ	1	0	10	50
Увеличение на туристите	брой	НСИ, община Любимец	1	0	300	1 000
Служители на МСП, преминали курсове за квалификация и преквалификация	брой	община Любимец, ИАМСП	1	0	0	50
Лица с подобрени здравни услуги	брой	НСИ, община Любимец	1	0	0	5 000
Лица със завършена средна степен на образование	%	община Любимец	1	34,8	35	54,8

Жители, които се ползват от защита от наводнения, горски пожари, природни бедствия	брой	община Любимец	1	0	2000	9 000
Жители, свързани към подобрени системи за снабдяване с вода	брой	ВиК, община Любимец	1	0	1000	5 000
Жители, свързани към подобрена канализационна система	брой	ВиК, община Любимец	1	0	1000	5 000
Изградени системи за ВЕИ	kWh/год.	АУЕР, НСИ	1	0	няма данни	15 000
Спестени емисии от CO <sub>2</sub>	tCO <sub>2</sub> /год.	НСИ, МОСВ	1	0	няма данни	3 000
Създадени обществени безплатни WiFi зони	брой	НСИ, община Любимец	1	0	0	5

Степен на изпълнение на стратегическите цели на ПИРО Любимец 2021 – 2027 г. в първата част на плановия период (2021-2023)

В основата на политиката за местно развитие са нейните стратегически цели. Тяхното постигане се очаква да се случи в един по-дълъг период от време – към края на плановия период. Постигането на стратегическите цели е резултат от изпълнението на специфичните цели, дефинирани в рамките на всеки от 4-те приоритета на плана.

Оценката за степента на изпълнение на стратегическите цели на плана е формирана на базата на оценката за степента на изпълнение на специфичните му цели, използвайки същата скала за оценка. Важен елемент от оценката на стратегическите цели е резултата от изпълнението на индикаторите за наблюдение и оценка на плана, които са отчетени при формиране на експертната оценка.

Табл. Степен на постигане на стратегическите цели на плана

№	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ	Степен на постигане на стратегическата цел		
		ниска	умерена	висока
1	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: ПОДОБРАВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ КАЧЕСТВЕНА ЖИЗНЕНА СРЕДА И МИНИМИЗИРАНЕ НА ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ	X		
2	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: ОСИГУРЯВАНЕ НА УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА, БАЗИРАН НА ЕФЕКТИВНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА МЕСТНИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИАЛ, ИЗПОЛЗВАЙКИ МОДЕРНИ ТЕХНОЛОГИИ И ПРОЦЕСИ ВЪВ ВСИЧКИ СТОПАНСКИ СЕКТОРИ		X	
3	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНАТА СРЕДА, ПОСРЕДСТВОМ РАЗВИТИЕ НА АДЕКВАТНА НА МЕСТНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА, УСЛОВИЯ ЗА СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ И РАВЕН ДОСТЪП ДО БАЗИСНИ ПУБЛИЧНИ УСЛУГИ	X		

Скалата на отчитане на степента на постигане на стратегическите цели е относително нечувствителна/груба с оглед на това, че по всяка цел има възможност само 3 състояния, което не позволява да бъдат отразени междинни етапи. Тук също следва да се каже, че тези цели са оценявани в първите 3 години на периода от 7 години, което също има значение.



Освен това, редица инструменти за финансиране на ниво национално и европейско финансиране, като ПВУ, ПРСР и Оперативни програми по различни причини забавиха своя старт и така на практика отпадна възможността в първите години на програмния период да бъде получен достъп до финансиране за редица проекти, които потенциално биха довели до друга степен на постигане на приоритетите и стратегическите цели. Показателно само по себе си е също, че подходът ВОМР, който е един от основните стълбове в реализацията на местните приоритети към настоящия момент на Междинна оценка все още не е стартирал в настоящият програмен период. В този смисъл за всички ангажирани страни на територията на общината и за общинската власт и администрация е изключително важно да успеят в остатъка от периода да успеят да реализират възможно най-много проекти и инициативи, които следва да са налични като възможности от споменатите по-горе финансиращи програми.

## Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси

Експертният анализ и оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси при изпълнението на ПИРО на община Любимец към средата на периода му на действие се базира на аналитичния преглед и на обобщените резултати от изпълнените проекти и дейности в периода, обхванат от междинната оценка, финансирани със средства от бюджета на общината, държавния бюджет, фондове на ЕС и частни бенефициенти.

На базата на набраната и анализирана информация от ИСУН 2020 за периода 2021 – 2023 г. за реализирани и в процес на изпълнение проекти е извършено тяхното съотнасяне към отделните приоритети, специфични цели и мерки на ПИРО. Предвид факта, че повечето от реализираните мерки са от фондове на ЕС и в рамките на подхода ВОМР може да се направи заключение, че изискването за ефективно използване на ресурсите е налице. Доколко ефикасно са използвани дадените ресурси е сложно да бъде преценено към момента, защото периодът на изпълнение на реализираните проекти е завършил съвсем скоро и не може да се твърди категорично доколко устойчиво и ефикасно е бил решен даден проблем. Като цяло по отношение на използването особено на публични средства има сериозен контрол относно тяхната ефективност и ефикасност от колективни органи и

при спазване на нормативни правила, което е гаранция, че бива постигнат добър резултат по отношение на тези два величини. Заслужава да се отбележи ролята на местната общност при реализацията на подхода WOMP, която е един от най-силните инструменти за осигуряване на ефективното използване на публичните ресурси.

## Изводи и препоръки за изпълнението на ПИРО за периода 2021-2023

Извършената оценка на изпълнението на ПИРО Любимец, 2021-2027 г. за първите три години (2021-2023) от плановия период, дава основание да се направят следните изводи:

- Община Любимец, прилага ясен и структуриран процес на наблюдение на изпълнението на ПИРО.
- Годишните доклади за изпълнението на плана регистрират протичащите на територията процеси, отчитат широко обхватно и в дълбочина изпълняваните проекти и дейности в подкрепа на изпълнението на ПИРО
- Частично негативно въздействие върху реализацията на плана през оценявания период, не е попречила съществено върху изпълнението на плана закъснялото стартиране на проекти, свързани с изграждането/подобряването на публичната инфраструктура – пътища, ВиК системи, дигитализация на процесите по предоставянето на публични услуги и други. Това забавяне се дължи на фактори на национално ниво, на които Общината и нейното население не биха могли да укажат съществено влияние.
- Първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО и на Програмата за неговата реализация са оценени като добри - позиционирани в умерената степен на скалата за оценка.
- Степента на постигане на специфичните цели по отделните приоритети в голяма степен е в корелация с първоначалните резултати от изпълнението на плана. В голямата си част целите са постигнати в умерена степен.
- Оценката на въздействието на вложените ресурси е по-прагматично да бъде извършено на по-късен етап, доколкото към момента липсват надеждни данни или проектите са скоро приключили.

- Анализа на резултатите на индикаторите за наблюдение и оценка, показват, че към средата на периода, някои от тях са постигнати, а при други няма промяна. Причините за това може да са различни, но могат да означават, че не са оптимално планирани. В този смисъл, ако се извършва актуализация на ПИРО, може да се разгледа и възможността за тяхната промяна.
- Общата оценка за изпълнението на ПИРО към края на 2023 г. е добра. Регистрираното забавено изпълнение по някои мерки и специфични цели, може да бъде преодоляно през оставащите четири години на плановия период. Рискът от неизпълнение е слаб. Този риск обаче е свързан допускането, че в останалата част на периода ще бъдат налични всички забавени до момента опции за финансиране на политиките за развитие на общинско ниво.
- Към момента на извършване на оценката не са налице условия (вътрешни или външни), които да налагат промяна на политиката за местно развитие на община Любимец, респективно на ПИРО.

Община Любимец е прилагала принципите на информираност, публичност и партньорството в процеса на изпълнение на ПИРО през първата част на плановия период. С цел формиране на позитивни обществени нагласи и активна гражданска позиция е подходящо текущо разясняване на необходимостта и значението на стратегическото планиране на местното развитие за повишаване на ефективността на публичните разходи и разясняване на конкретните задачи, които стоят пред местната власт за осигуряване на висока ефективност при изпълнението на ПИРО. Повишената ангажираност на бизнеса и местната общност ще доведе до увеличаване на добавената стойност и подобряване на ефективността на прилагане на местни политики за развитие.